دَ غني کلیات

Ketabton.com

غني خان

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشی

۱۳۶۴

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بسم الله الرحمن الرحيم

تسلي (۱)

د همت نه په جهان کښې خو خلاص نشته ننګ — چه آسمان وي کله کله ورنه ځي
چه کم اصل وي په میخ مړ نه چلیږي — چاغ ړلي دي ښتنو شکونه مزے
د قالین برابري به کله وکا — که زاړه نکه شي ننګ بن او برو زے
که د وچو په ډیرۍ کښې ته یو لونډ ئے — کمان مکو چه تمبه او نه سوځے
د مړو دانو کار د پلنګ خواب په سوک کړي — هسے چه کړې ژړا لکه د ښځے

چه وخت راشي منبه زړو ته شکر کړه غني خانه
خو د قهر به لړمو کښې پټ پټ سوځے

آبي جهاز - نلهيرا
جولائی - ۱۹۲۹ ع

---

(۱) دا زما اولنی شعر دی چه د شوارلس کلنۍ په عمر کښې لیکل شوی دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال

نه مې ستا دا نرۍ شونډې دي پکار — نه دا زلفې د ولو ولو لکه ښامار
نه د بتې په شان د ننګه غړۍ غواړم — نه نرګسي سترګې نه دغې د خمار
نه غاښونه دي لعلونه د عدن — نه ننګې د سينې غبرګې لکه انار
نه پستې نه سرېنډې په شان خبرې — نه وجود لکه د سرو زرو وضعدار
خوښوشې راته وبنه دلبرو! — دلاله په شان زړګی غواړم دلدار

یو د وه او ښکې چې د غم او محبت وي
په پلکونو به لعلونه ترې کړم زار

آبي جهاز. مليبار. جولائي ۱۹۲۹ع

خانان

عجيبه دي ده خاني عجيبه دي ده خواني — اې پښتو! پوه د نه شوم په ورا به ودانی
دادلاښې تو هنر دې، چې خپل سر ور ورسبې مغه — پېړۍ تېرې خوښېنګ نه چې کړلي پېژواني

چې تېلې پرېوړی وي، پېجرو کښې زمري دي
ناست د تاجونو په تخته، د خانانو ونې ثاني

واني پلارم بهادرو، او نيکه مې سکندرو — چې خانانو سرتېرو کړې په سر هېڅ نه وي اماني

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په غریب همسایه نه وي، یا په منځه زور دروي

د جنګ په وخت کښې پټ کوناست وي، خو د جنګ کي ارماني

غني: نه دروي دوا شته، نه طبیب ورله ورتلې شي

د خدای قهر پرې لګیا دې، څه زر زر کړي فاني

افسوس

زما ستا سره یارې ! وه د مار سره خواري

ګلابي ننګې ستا جانه وې سکروټې اناري

سوزېدمه ژړېدمه د بڼتیا زه وم آزاري

په ژړا ما خندولې ستا سترګې خماري

آخر ګل م خزان یو ور

عبث ما وکړه خواري

راګ

په تکلیف کښې دیو دوست نکړې آواز د توتیلو خوږه دمه بنګلي ساز

سوځي زړه م بوخل آسمان او ته وکړه فرښته تر نه چل زړه کړې پرواز

کوره کوره داشاب زما د اوښکو هر یو لوټ ئې لړي سره هم لوي بیان

بې پروا زما د عشق په خندا

آ د خاورې کلمه! ته په څه کړې ناز

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

که خیروی

ستا کوڅې دې پېژنګیه: زموږ سینې
زموږ وار به یو ورځ و وینې و مینې

دا ستا حال د کمال به زوال شي زوال
د هر بې کړو د غیرت د جرأت نمونې

دا زموږ بچي چه نن هر ژاړي نن
د دې اوښکو به ځای به څي ستاسو وینې

او به رو رو شي د ب یالاهو کړي وطن
دا سیلاب به یو ورځ لاهو کړي ستا چمنې

د قسمت د غونډې لاندې نن زموږ سبلته
نن زموږ جګر سبا ستاسو سینې

حال زما

خدایه زه یم بدنصیبه، که جهان کښې وفا نشته
غم م تاو د زما غریبه، یو ذره پکښې سا نشته

د ک جهان راته صحرا شو، آباد ملک راته بېدیا شو
خدایه دا کوم رنځ زما شو، زه مجنون او لیلا نشته

چه جوړې جوړې یاران، ما بنام سیل له شي روان
زما مل دی بس ارمان، بې د خوږ زما نشته

نه معشوق خوږ زړه لرمه، نه معشوق زړه د چا یمه
هر یو دم یم بې همدمه، زما زړه کښې خندا نشته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پرېنږدم زه نوي دوستانو، هېر کړم زه زاړه يارانو
زه زخمي کړم ظالمانو، دې پرهر له دوا نشته
خدايه! تا ته کوم سوال، تا ته وايم د زړه حال
روغ مې کړې زړګی جليل، بې د دې مې دعا نشته

که

که مې سر د زړه صلاح وي او ډېلي — زه به ناست وم په پېرس امريکن نه!
که زما خپل پيدايش کښې څه اختيار وې — زه به وم آزاد چوړې، خو پښتون نه!
...، که قول الله ماته سپاره (۱) کړل — زه به ځاے کړمه دوزخ خپل وطن نه!

دغني د زړه که يو رګ مې ژوندے ځي
ده به کړل ويرونه شعر او سخن نه!

د وصال مزه

د وصال مزه که مانه وې څکلې — په فراق به تر ازله وم خوشحاله
اول روند وم تا بينا کړم بيا د روند کړم — خکه نه اکوي ژوند مزه اوس ماله
چې په شا تو بانده وپائي عمرونه — شمکی به مزه ورکاندي بيا چاله
شه بخولا د خدای د پاره زما کله! — خو د زړګي مې ګدائي را وړې تاله

(۱) يعنې ماته د سپارل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلستان د خوشحالۍ کښې تل تل خاندې ته خبر نه يې د غريب بورا د حاله
يار مې واخيست رقيبانو، ليونى شوم عبث خلک راولي طبيبان ماله
دا مرض زما له زړه کله وينځې شي ما په ويښو دې لوې کړې څو څو کاله
دا مِل دی چه داور علاج به او ورشي نه جوړيږم نه جوړيږم بې وصاله
چه آخر به ژړا خوار غني رخصت شي
ورله وشلوي کفن د يار دشاله

ثنا

چا ته غر کړې او دچا ته پوله کړې غر هر زره تا ته معلوم هر راز تا ته ظاهر
د کافر ته آقا، د مومن ته مولا ته جيزس برهما، ته يزدان ته الله
لارې ستا د محل بې خوا اوريږې د خوک ورې مسافر ستا دی، هر امت هر سړې
هر هيواني لاره هما نيغه، ستا ده خطا خوک دې لرې خوک دې ډير، خو دې سره همه بنتيا
که انسان دې پيدا، بيا پادشاه د دنيا
مرحبا، مرحبا، مرحبا، مرحبا

مورې

چه غم نه مې د زړه نه شي چاپيره او د خلکو بدخونې د حاله تيره
ستا موسکې سترګې مې تل وي مددګارې ستا ليا ديا د مهر بله د کړې ما نه هيره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بانبیړې

بیا شروع شولې په ما د غم چپې | بیا یې خوب بې آرامه م شوې شپې
یو خوا رند یو خوا ساقي یو خوا شراب | بل خوا کوټ کښې زاهد اروي تسپې
په لوکي دغه اور واره تودېږي | چه عالم ئې کړ جلیا تپې تپې
غني: خوږه د ارمان په لمبو سوځې | خوږ به وي دا د فراق سرې تپې

د ځوانۍ اختر دې لاړ نکړې خه کړې
منبه بوي چه په دیوال ئې وتپې

بهار

کړ شروع بلبل چغار | او، بوډا فقیر ستار
وئ (*) غږ ملې یو تار | شو موسم د نوبهار

ښکلې ښکاري سبزه زار
شو موسم د نوبهار

غوټۍ میغلې کړي خندا | عاشقان کړي مشغولا
بې خبره د دنیا | څنګ په څنګ سره دیار

شو موسم د نوبهار
گل چمن نه نار زار

(*) دی: ولې.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

معشوقې شولې مغروره — سترګې د کتل د نوره
داشنا سره مخموره — په مستۍ کړي رفتار

ګل چمن ترې نه زار زار
شو موسم د نوبهار

شو بدل جهان د رنګ — رنګ شو ټول جهان په رنګ
پښې د یار نې چنګ په چنګ — زړه زما د ګلزار

ښکلې ښکلې سبزه زار
شو موسم د نوبهار

سره ګلونه شین اسمان — پاک ښیسته(*) مهین اسمان
لږ شانتې رنګین اسمان — یا سپوږمۍ یاغ دیار

ګل چمن ترې نه زار زار
ټول وطن ترې نه زار زار

کوره سترګې دې مستورې — یاره! راشه په دې لورې
وار و غلې ګورې — شو موسم د نوبهار

ښکلې ښکلې سبزه زار
ګل چمن نه زار زار

سپوږمۍ ټوله دې ګلوېږي — او دستور و لاس پریږدي
اوس ښکاره شي اوس تېږي — دوړې خوره په ګلزار

(*) ښیسته: ښایسته

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښکلې ښکلې سبزه زار

شو موسم د نوبهار

غنې ناست د سیند په غاړه   د غمونو ترے تاو جاړه

څه به کړي سپوږمۍ واره   څه فقیر څه ئے ستار

ښکلې ښکلې سبزه زار

ګل چمن نه زار زار

ای دم چپا دلبره

مخ دے تابانه ستا   سترګے روښانه ستا

حسن بے شانه ستا   زړه دے دلګیر کړمه

ماښام د سیند په غاړه   چهره دنیا وېجاړه

ته وے ښیسته ولاړه   ګل دے د پتیر کړمه

***

اے دم چپا دلبره!   اے بے وفا دلبره!

شه بس زما دلبره!   ظلم کول وران دی

هسے نژدے غم لوے   ستا سترګے کړي خبرے

خو مو ښیسته بشرنے   تاته کتل ګران دی

***

ګران مے ژوندون دیر شو   د زړه مارغه مے ګیر شو

لاړو بهار تیر شو   عبث فریاد کومه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نورو یار شوے تہ — پہ بلہ لار شوے تہ
منکار د دیار شوے تہ — خو بہ دے یاد کومہ

* * *

زړہ دے صفا د غنی — قصہ د رښتیا د غنی
مینہ بہ ماد (۱) د غنی — جانہ! اتبار وکړہ
راشہ جانان شہ دہ — ورو کے خان شہ دہ
یو ورځ میزبان شہ دہ — دیر نے مدار وکړہ

غزا

مسلمان بہ نن غازی شو — کہ ھندو باندے غزا شو
وی (۲) کتے تہ ټینګ ندیم — خو مولی تیر تہ وادہ

خان

خان راغیستی دی ملا پسے خوبارے — خپل کور ہم کړہ خمہ پردی غوندزارے
بل تہ وائی د حرص وباسہ غامبونہ — او پخپلہ سوالن پہ لاس تیری دارے
مک وطن پخپلہ وران کړے بل بدنام کړے — ملایانے د کړہ قانچان خوار خرابے
چہ پخپلہ بہ بیہ قام خرخوے تہ — بیا پہ کوم مخ بہ ملا کوے پیشارے
چہ پخپلہ د مخ کال ګښے نی (۳) ونغلی — بل تہ مہ وایہ زړکیہ! چہ پوارے

---

(۱) ویرہ. (۲) وائی. (۳) ندوی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته اول د صاحب پرېږده سلامونه — بیا په ده سره سایه پرېږده ده په ولاړے

د غني نصیحت واوره اوس خان سم کړه

خولے لنډ راغې بیا بیا تو کلي لاړے

اتفاق

ملاوائي مغربي تهذیب کړي کړے — وکیلان ئې مونږ ته غواړه اصلاحات

دهقانان وائي های افسوس بازار لاموکړه — سرکاریان ئې چه لن ټیکس په کړه مونږ زیات

بورډ ایلار وائي فیشن د ښځو کار دے — کالجي زوي وائي په کار دے د مساوات

دنیاوائي علم لار د ترقي ده — منکل وائي د ستا و پلار نه ؤ بقراط

باچاخان وائي آزاد دا خپل وطن کړئ — ملکان وائي اول ورا کړه حوالات

غني وے که ما د زړه خبرے وے

پښتانه به م په سر لرګي کړي مات

انسان او فطرت

زمانزره د خوشحالي تازه چمنو — چارچاپېره ترے باغچه دیا سمنو

دلته زړکے هلته سوي بوراکان دو — یو خواکوټ کښے په خندا شینکي طوطیان دو

وے په مینځ کښے فوارے د امیدونو — دیارانو د دوستانو نبیسته جنو

څوک به ترے ترے ترلاړه د تیزي نه — څوک به پوته قلاړے شو د خپل ځاے نه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

عزت دا چه د ظریف ته خوشحالي وه ... خوشحالي که خوشحالي د مالي (*) وه

څه خبر وم چه خزان به مې برباد کړي ... دا زما همیش خندان ازره به ناښاد کړي

اې ظالمه! کمبخته! اې بې داده! ... اې زمانه خوشحالي د سر جلاده!

دا ښیسته ښیسته ګلونه لا غوټۍ دي ... په دوی مه خاورې کوه دنیا آباده

خدایه د پاره خدای د پاره رحم وکړه

دا ښیسته بنګلې وړه باغچه زماده

غم

که زه نه یم خوشحالي به چیرته وي ... که خزان نه وي مالي به چیرته نه وي

که بلا نه لا اخوښنک بواه ورکه شي ... کڼه کړي نه وي کالي به چیرته نه وي

دالله د پوره قدرت د حکمت رګ دے

دانسان عقل لا نه پوهیږي ملک دے

لندن

داروش دے د دنیا

چه تر مخ شي د چا لرے ... شي د زړه نه هم فنا

ګیله مه کوه د چا نه ... داروش دے د دنیا

د دوی لاڼے مې دي یاد دے ... ما ښام تېر شو اوس سبا

بس ما نور غولو لے نه شي ... د زاغانو مشغولا

(*) مالي = مالیار، باغوان.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورورہ : کلک خټک شوم چه راپورې دا تمک شوم
دقسمت په تمال تالئ خورم کله خه کله راخه :
هم پښتون یم په نسب بدل اخلم دهر دب
چه زې (۱) هیر شوم زه بې هیر کرم
دا روش دے د دنیا

لندن

ازبیلیته

زما هیر به نه شی ستالبان ښیسته نه دسهی زړو په شان زلفان ښیسته
نه خندل ستا غلے غلے زما خوا کښے ستا ښنوستر گو به کړه تو لجهان ښیسته
فرښته به و گډوریځے ، د شپے حورې چه دیدن له به دے جوړ مرخان ښیسته
هغه لاس به لاس زمونږ د باغ سیلو نه هغه شین دستو نو د آسمان ښیسته
دا ټول دې چه تیر شی هغه هیر شی خو ما هیر نه کړے شو ستا لبان ښیسته
خدایه ! بو خے دا خزان چه بهار راشی
بیا زمونږه د مینے شی جهان ښیسته

لندن

زوراور

اوه دغمه یم شو سپین د ستر گو تور وسوم خادر شوے ایر شوم لکه سکور

---

(۱) زه ئې.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے بلبله! که ژړا کړے ماله راشه — گنے خه که خاندے وخندوه نور

سوے لوے لوغړن پتنګ وے خلکه! — واشې ذکورئ زه نیم سوے په اور

لاله دو شهیدو سترګے نے کړے ښکته — بورا ولیده راپریواته نسکور

غټے سترګے د نرګس او بنګولا هو کړے

په لمبو شو د مور دو مړ شوے اور

لندن

د ټوپے فریاد

چا کړو خرڅ خپل دین ایمان په جینکو — چا په مال چلوش په تمه د روپو

چا بدل کړه په هلک چا په شرابو — څوک ناسے د د مولخلی په تسپو

مونږ عمانه کړل په نوم مونږ لقبو نو — د صاحب د پښو په ځای مو وتپو

اوس نو مونږ نه شو خوړے نه بنګلولے

تش شیلئ ته لګئ واو (۱) الکه د سپو

جټه

بے تعلیمه ښځه غواده — سخ کتوله بے بها ده

نه ورانیږی نه سمیږی — بس یو شی یوه بلا ده

خولے ئے ژرندے نه و دریږی — د چړ چنو مشغولا ده

---

(۱) وهو.

A .S.K B

زوی ئی وران لوړی ناوړی | خود غوا پرسی څه پروا ده
یو واده د خدای رحمت دی | یو طاعون دی یو وبا ده
په کالونه ښکلی کیږی | دا بد خویه دلبر باده
په کیلونه ستړی کیږی | تل ویرونه دی غوغا ده
فلانی دا سی فلانی دا سی | دانی کار دانی سودا ده

وائی غوټ مین په غوا
چه دروغ دی که رښتیا

خرمستی

همسایه شو لیه ماته نیمه لاړ کښې شوم پاتې | خوانی م شوله مراد و د بیو پاړه پرې شوم پاتې
یلما به خندل وچو نی ښکلی سهی بلبلی | بوداشاخیل شوم ویم (*) شلیکلی تبل ته غږنی
ستار شو تار په تار ردلوی د رباب پرې شوم پاتې | همسایه شو لیه ماتنه نیمه لاړ کښې شوم پاتې

وه لویږم سینې م اینه سکړ کې چلبانې
اوس ستړی مسافر په لوی سفر څه یوازې

ستی شه د امستی گرد کاروان پرې شوم پاتې | همسایه شو لیه ماتنه نیمه لاړ کښې شوم پاتې

یا ئله الوتمه پر قید مه اوردوم اور
سپیره پاتې ایری شوم په زړه سوې په یخ تور

شه ورک دابودا تو دیغ د پاړې پرې شوم پاتې | همسایه شو لیه ماتنه نیمه لاړ کښې شوم پاتې

(*) ویم، وایم

(c) ketabton.com: The Digital Library
A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترانه

کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو   ملک به کړم آزاد
نه جوړېږي بې زما د وینې دا دارو رو   تل به وي نابناد
یا چه ځان قربان کړو   په وینو نے سم وډان کړو
یا چه نے سم جوړ کړو   یا چه نے سم وران کړو
ځي چه بیانے وینې د انقلاب کړو په نارو رو   هسې شو برباد
کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو   هسې شو برباد
واچوئ منه ستوروډي (۱)   سره په وینو سره وردي
کوری موږ ته خپل پردي   نن به ښئ ښکاره دي
ځان د خندنګ نکړی ای توره لاړو رو (۲)   دا وخت دی د مراد
کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو   ملک به کړم آزاد
څه به کړم بې ننګه قام   څه بکړم بې جنګه قام
وینو کښې رنګ بنګه قام   څه دی د بې ننګه قام
یا به پرې لوګې شم یا به نے جوړ کړم بې دار و رو   دا وطن برباد
کړم به خپل وطن د ټول جهان د ننداره رو   ملک به کړم آزاد

---

(۱) لباس، دریشي. (۲) مخفف د بلارو.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا

خدایه! ستا وره دنیام نه ده خوښه — ماله راکړه په خپل لوی جهان کښې برخه
چه کوم ځای کښې بې ګناه ګناهګار نه وي — چه کوم ځای کښې زنځیرې د اغیار نه وي
چه کوم ځای کښې وي بې حسه نړا احساس — چه کوم ځای کښې صبر زړګي وي لګولی لاس
چه کوم ځای کښې فریاد نه اورم د کوندو — ماشومان یا په ټوکړو پسې په منډو
چه کوم ځای کښې نه مزه شته نه قانون — نه عشق شته نه وصلونه نه بیلتون
چه کوم ځای کښې وازې سترګې نابینا وي — چه کوم ځای کښې یو شان نن پرون سبا وي
چه کوم ځای کښې که بادشاه وي که ملنګ — لري تخت او یو تاج یو پالنګ
چه کوم ځای کښې ملال د دوستی پیالو — چه کوم ځای کښې نګارونه شته او نه لاړو

سترګې سترګې مې کړې پټې یا الله
زما خوښه نه ده ستا وره دنیا

زړه او سر

نن بادشاه سره په جنګ شو لو وزیر — غصه عقل شو په لاره د ضمیر
وې عشق مه کوه دا پیغام دے د مرګي — زړګی وې نه! عشق آرام دے د زړګي
دا د پاک الله صفت دے — دا د نور د ده رحمت دے
دا په دے محکمه جنت دے — د هغے جنت نعمت دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

داله تولولوی دولت دے　　دابانی د شجاعت دے

بے له دے به جهان سپور وی

بے ننګه لکه کور وی

سر:

چوپ شه چوپ شه! نوکره دبتانو!　　نے غلام د توروزلفو سرو لبانو

تورے زلفے دے دیار دغم تیارے کی　　سرو لبان دے دوزخ کوره د شیطانانو

دګناه مارپه پر د کلو کښے ناست دی　　له جنته غورځولے دی انسانو (۱)

لیونی دے کړو مجنون فرهاد د ورک کړو　　بنارونے دے کړے تباه د بادشاهانو

دے بدنامه زلیخا په تول جهان کړه　　د مغولو کوړ د دے دلاسه ورانو

چه زما سره خوک مل وی تل یادیږی　　خوک سقراط د مخوټ بقراط د خوک لقمانو

عمر خوک و، هارون خوک و مامون خوک و　　له هر چا ولی باښاه (۲) لوے سلیمانو؟

عالمان پیغمبران زما دوستان دی

عشق دے کار د لیونو یا ملنګانو

زړه:

مکره لاپے دځان ندم دی په کار　　عطر وائی چل قیمت چوپ وی دعطار

راته ښکاره ته نے روند په بینا سترګو　　پاتو هیر شے خو کړے مکرنے مکار

نه انسان ته ښیئے لار په جهان کښے؟　　د جنت انسان ته مینه ښیئے لار

(۱) دقافیے په لحاظ دجمعے او مفرد املا په یو شکل دلیکل شوه. (۲) باښا: پاچا، بادشاه.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آدم نه دے راز پوښتنه وکړه　　تول جنت ئې کړه په ده بانډے نثار
یا تپوس دے ارنی موسیٰ نه وکړه　　لا تر هغه ور پوښتنه یو ورځ د حرا غار
د مجنون یا د فرهاد نه سلا واخله　　یا منصور ته وایه ولې شوے په دار
منصور ځان کنې موسیٰ طور کنې نور لیلا　　پخه کوم لیلیٰ مجنون کړ بے اختیار
یو معشوق په بل بل رنګ په بل بل لباس کنې　　خندوی او ژړوی هزار هزار
جلال یو دے جمال یو دے کمال یو دے　　هر عاشق ئې وینی خو کنې د خپل یار
لکه ځنګ د نور په زور سپوږمۍ بلیږی　　دا ښکے ښیښی معشوق نور د رب غفار

ځکه خلک لیونی غنی ته وائی
دیرنه پیر غنی خپل یارم نور دیار

(اتمانزی)

کونډه

کونډه! ناسته په ژړا سرټیټ کړی　　چه زامن ئې په کولو شو شهیدان
کور ئے کور شو تیاره دیوے ئے سړے شوے　　ګوره کانو کړل فنا ښیسته ځوانان
د دے د زړه بچی سر ته ده ناسته　　په ویرونو لړزوی ځمکه آسمان

آے زما د کونډے مله لویه خدایه!
آے منصفه! زما د انصاف ځایه!

رحم وکړه په سپین سر تا ته ژړیږم　　دا زما روستے ګلاب رانه مه بیایه
دا یوه ځانګه زما د تالا باغ ده　　دا لالے زما مه بیایه له دے ځایه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نور دې ورک کړل په کولو د کوڅکانو — دا زما ورو ستې بچي پرېږده اې خدايه

دا زما د سوي زړه يو قلار دې دې
که نه اخلي نوجهان خان ته مه وايه

دا زما د کور دې ملا يوه مساده — کمې بيا ماتم لاړ د کور روښنايه
الله رحم په سپين سر د بوډۍ وکړه — مرګې راغې خلاص ئې کړه له ګريان
د بچي په سينه سادره کړه عاجزې — بوي ترې لاړ تش کالبوت يې په ميدان
په آسمان کښې فرښتې په ژړا سره شوې — په سجده پرېواته ټول پيغمبران

د عشق نور

د آسمان د سوري لاندې — او د ستورو مشغولا کښې
دېغ سينه په غاړه نلست کړ — دوه ياران مشغول سلا کښې
د سپوږمۍ زړه شو خوشحاله — په خندا ئې لاس کړ پورې
د عشق نور ئې هر خوا خور کړ — په بلبل کښې په لالا کښې
خوشحالي ورزړې وکړې — چې ذره د باغ سېل وکړي

او دا دواړه ياران بنکل کړي
د سرو ستورو مشغولا کښې

(اتمانزی)

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے زره

اے زما د زره بلبله ولے زارے؟! | ولے خته پسے خپه خفه شے غوارے: ؟
خه دپلاره د بوستان دعشرت پرینبو | خه دپاره د غمونو لتے (۱) جارے
دا ته نبکاری جوړ بیانے شیل شوے | خکه نه وے نغمے کوټ کښے ولاړے
داته خه وے؟ چه یورپ کښے دلبرے | د رقیب یاری کوه جوړ چه ته لاړے

دا یورپ دے جینکو کښے وفا نشته
بے وقوفه! ته د مړو مستی غوارے؟

(اتمانزی)

ته اوزه

ته د مه و خوبند و کشره نے | او زه د خپلو مشر رورو یمه
خو به بنایست د تولو مشره نے | خکه همیش زه پروت نسکوریمه
ته نے گلاب په شکل او فطرت | او بل زه ک کیکراز غے یمه زه
خوږ د گبین نه خوږ دی ستا لذت | مسے بیخونده مزے یمه زه
لکه دستوری ته نے کل د آسمان | د جهان د ناه کښے د زړه عکس نه یم
د شپیلۍ ساز پسے یم کله روان | کله په زړګو کښے ستا رقص نه یم
ته د سحر په شان بنیسته او ځه | زه د ماښام په شان غمګین او ستړے

---

(۱) لتوے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشه په ژوند د شراب ستا د برخه　　زه په وسواس خورلے شوے مزے
ته د سپوږمۍ په شان موسکۍ هوښیار ؤ　　اوزه د لمر په شان سوزیږم مه تل
ته د لوڼي په شان د ګلو یاره　　زه د بلبل په شان ژړیږم مه تل
ته ئے نسیم رازدار د ښکلو ګلو　　زه ګونګټ یار د رژید لو ګلو
ته ئے شبنم بے بے د نوو ګلو　　اوزه زوړ ګلشن وطن د سوړ ګلو
ستا په خوږ، ومړیو غزل دے ښکلے　　او مړیو ویر زما د زړه وتلے
سهیلے تانه ده خندا زده کړے　　شپیلۍ زما سلګۍ دی اوریدلے
زه مقتدی یم او ته یم امام　　ته ئے مالک زما او زه دے غلام
ستا د پښو ځاے زما د سر دے مقام　　ستا ښکلے تن دے ما ته بیت الحرام
زما جونګړه یوه ده ویجاړه　　ګلے! راځه چه ورله ور شو دواړه
ستا په ښووېت به زما بدشی واړه　　ازغی هم ښه ښکاری د ګل پیچاره

(اتمانزی)

بابا ته (۱)

ستا خطونه ټول زما ته پرانته دی　　زه ئے لولم هره شپه دوباره دوباره
کله خاندم کله ژاړم لیونے یم　　اے زما په بند کښے پروت غریبه پلاره
نه ته نه ئے غریب ته ډیر لوے اوچت ئے　　مصیبت دے د ستا غرت ته غرت داره

---

(۱) دا یو منظوم خط دی چه غنی باچا خان ته د لندن نه د هغوی د یو شکایت آمیز مکتوب په جواب کښے لیکلے دی، باچا خان د غه وخت په جیل کښے ؤ.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدای به رحم و نه په تا باندې لږ کړې — بل به نه زوې به څوک تلی ستا د پاره
چه په تا کښې کوم جوهر دې ما کښې نشته — ستا نېکئ زما بدئ دواړه بې شماره
ته سالار ئې د کاروان په نیغ لاړې — زه کوږ خغلم لکه اوښ بې مهاره
ستا د زړه فوارد کې دی د مینې — زما زړه وچ کوهې نه لري یو داره
وهم منلې تا پسې خو ته هم لرې — وینم ستا ایله ایله د پښو غباره

پروا نشته که په منډو منډو مړ شم
فقط ستا او د خپل تام د نوم د پاره

(لنډن)

خانصاحب

پیسه تک خان زما لوے یار دے زما خوښ ډیر دے
کوی لمونځونه په روژو کښې له هر چا تیر دے

ابله ورځ م په یو خاے کښې ډیر دلګیر ولیده
ماوے کاکا ولې خفه ئې جومات د کم هیر دے

وئے وے بچیه! بیکاوو را کړه غله راغلے
اوس رانه مسے د خفګانه روګود هیر دی

خوشحاله زه وکښې شوم خو مخ م له خپګانه کړ دک
په یو کوټ هیڅ نه کیږی کور د بوډا لوے نیر (۱) دی

---

(۱) نیره وياله، نهر.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بیا م تپوس په ټمله دې ځنې د نقصان وکړو
بودا په سر د سترګو په خوږ زړه دا بیان وکړو

ورته ویې بچیه: ما ته هر څوک مالدار وائي — تول پولیس ان را ته غاصب یا نمبردار وائي
او اما ماران ته تپوس د زکات نو کوي — زما پښتانه سړی بل نښته څوک ید اروائي
مولوي وائي په چانانو کښې یو خان یمه زه — عبث زما لمخ کښې بغرانه څوک ظلم بسیار وائي
غلط په ټمه د روپو ما کړه راغلی — ما ته خپله استهنت صیب د سرکار وائي
خو یم خپه چې په تش لاس ستو لو رخصت موږ دان — اوس به تصه زما د کوڅه په هر بازار وائي

چه منځ کان یکښې د شپې نیزه بازي کوینه
دیو جوار په دانه هم چرته تیندک نه خورینه

ما ورکاکا: نن ورځ هر څوک د غمه کاته کوي — خپله مړی د لوږی بل نخیرا تو نه کوي
محکمه کانه کړی یا په ستو مال د ښیانه غلي — بیا په مړ بلا له د صابو کوږی بخا تو نه کوي
بر ېښنتو ړ کړی چې تنده م اوس تو د ه د خوړه — یا تمانچه په تنخ کښې واچیني(۱) فسانه کوي
دا ځمته بریوه پیسه کښتلی نشي — کوره نمر دی جمعدار ته به سبتو نه کوي
نشه دده دا نلان خرڅي(۵) د پلار ملک — مرګ نه هم د کوره تښتي مجرتو نه کوي

خدای دې خپله ورته وکړي هدایت دلار
غني که وائي څه ورته وائي تم(۲) د کومه بلادی؟

(۱) واچوي . (۲) تم = تمه . (۵) خرڅي ، خرڅوي .

A .S.K B

مورې

گرچه خاورو کښې دې پټ وجود ستا مورې! | ماته یادې د هغه شان ستا سترګې تورې

مورې! ستا لاسونه ما نه نه دي هېر | چه تکلیف کښې به زما نه وو چاپېر

ستا د خولې قصې یادومه هر ماښام | د ګنجې د مړو مونې د بهرام

ستا وهل د بل د مینې نه خواږه وو | ستا کنځل زه ته د بل د دعا نه ښه وو

یا چه ما به ډېر خراب وکړل کارونه | او بابا به لړزول ځکه آسمانونه

ته به وې زما ملګرې زما مل | او زما سلګو سره به تا ژړل

مورې یاد د ماته آوروکې تال | چه تا زه به ځنګولم کال په کال

ستا جوتې سندرې ارخندا | چه به سپک لکه د باد کړو زړه زما

یا چه ماته به له قسته شوې په قار | زما اوښکې به دې بوتلې په زار زار

مورې یاد د ماته واره اخترونه | چه به تا په ښکلې مخ کېښول خالونه

په جګړو به دې زړه کړمه پاک ښېسته | ما به خاندل کړلو په ختوابته

تا به ورهلم بیا به دې کړم ښکل | په خندا به دې زما کنځل زغمل

ماته یاد د هغه شان ستا موسکې شونډې | ماته یاد د هغه شان میلو ته منډې

چه ماښام به ستړې کور ته راغلم زه | ستا په غیږ به الله هو به شوم ویده

مورې! ماته یاده شپه د یوه توره | چه زما د وجود ګرم له سره اوره

زما سره کښې د شغار د جهازونو | او غوږونه مې ګانه په آوازونو

(c) ketabton.com: The Digital Library

زماځني مورې:، ته تا به وې، قربان، زماځني وئي، ته به تا کاوه ګريان

مورې! ما ته يوه بله ورځ ده ياده چه زمونږ کور لوزيد لوله فرياده

وه ډېريږ شان ستا تاوده لاس نازنين ګلابي ګنګي ستاوه بې رنګه سپين

ته موسکئ په خوب ويده وې پاڅيدې نه ماژړل درته او ته راويښيدې نه

ما وې مورې: مورې! تا ته قربان، ونه وې وې پر ته خاموشه ګل په خزان سوې

ماژړل او ته ويده وې خنديدې ماژړل او تا پښوس نکړو چه ولې؟

ګرچه خلو روکښې دې پټ وجود ستا مورې!

ما ته يا دې هغه شان ستا سترګې تورې؟

ګل که يار

آې زما د سترګو توره! اې زما د زړه قراره!

اې زما د سر ګلابه! اې زما بنايسته ياره

په زاريځ درته ولاړيم يو نظر را باندې وکړه

ستا زيارت له يم راغلې مسافر يمه په لاره

مال دې حسن ته اميره او زه خوار او زار فقير

د بنايست زکات دې راکړه اې زما مهر نګاره

ته بلبل ته منيسته ګل يې او پتنګ ته رڼا وې

خوله دې وسپړه اې ګله: تول پر ته دي بيقراره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په پانو دا شبنم — دي زما په سترګو نم
ژړوي مام هر دم — ستا ازغي تيره بيشماره
د ګوم زه د زړه وينې — چه ستا پانې شي رنګينې
دا ستا سرې شونډې ښېنې
ښکې دے وينو په داره

ليلئ

په پالنګ ناسته ليلئ په لاس کښې او په غيږ کښې ستار
سترګې ئې د کړے د پرسان او انتظار ئې د يار
د مړاوي ګل په شان ئې مخ زيړے زيړے شان دے
وال وال ئې زلفې ترې چاپېر لکه تور ښامار
واره واره بنيسته لاسونه د خفګانه مړه دي
په چورت په خوله د عشق سانه ونه وهي هر يو تار
ليونئ نمر په زيړو سترګو دے سترګے لټي ئې
ورو ستوئ سلګئ کړي رو رو مري لکه د غم بيمار
خو دے سترګے د بل چا د سترګو نور غواړي
نه زيړے لمر وينې او نه دده د سترګو خمار
سر زړګي غوڅ کړو ځان ئې غرق په خپلو وينو کښې کړ
سپوږمۍ سر تور کړو ورپسے ژاړي په زار زار زار

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په پالنګ ناسته لیلی هغه شان سره تار غوږوي

او خان ئې خبر عشق په کله بیا زړه کښې دیا خوږوي

سوال

خدایه! وګوره د غنچې سره خندا؟ — که د خوار غریب بلبل سره ژړیان

خدایه: وګورم د خپل یار ښکلي مخ ته — که د خپل سوي زړګي شم تماشان

خدایه! ورسیږم سنا د لوټ دوزخ ته — یا که تمه کړم شروع د حور غلمان

ته مې پوه کړه ته مې پوه کړه نه پوهیږم

چې زه تا کړم خوشحاله او که خان ؟

لیونتوب

یا زه جوړ یم د ا ټول خلق لیوني دي — یا دوی جوړ دي بس یو زه یم لیونی

ته ما محتسب وو ستا دوزخ جنت — خه په بله د بلو نو ګمان درسنی (۱)

ورک دا ستا بد نامه جهان ګوټني نام ته — ورک دا ستا سلسلا ګړي عشق د ژوند په ګوانی (۲)

واښه ګولو دیار د خیال جهان ته — چې خپل جهان شي ورک د پښیمانی

نه نیته لري نه غم نه وږي نه لوږه — تل سپوږمۍ شباب بیارا جان جانانی

د سینا نګ د چپو په شانې دا ږګې — خوشحالي ئې بې پروا جاودانی

(۱) درنجی. (۲) ګوانی . مګر دلته د شګي مړوت د کبله باید پلیته (یا) ولوستل شي ورو پېښو ا م ضد یم رنجې ده .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما الم هم ستا د لمر په شان ځلیږي
خو دښمن دې نه ګوري نه د خواسے

زما خلک هم ستا د خلکو په شان سوځي
خو په عشق کښې نه د ځینو په خانے

زه هم کړمه زلزلې عالم تباه کړم
چه موسکی کړم خوږې ینې به ښکاڼے

زه هم وژنم عالم خاسے تو لحد کړم
چه بیتوانه شي د مینې د توانے

زم[5] دوزخ جنت لوم وړو کے نه یم
دوزخیان کړم ستا د ملک په کامرانے

جنتیان کړم بوراکان په باغچو ګرځي
یا الولې چه د ګلونو خښتي خواسے

زما ملک کښې دولت نشته خوشحالي ده
دي زمزم نه ما شراب سره ډغانے

وی باران زما په ملک زما په اوښکو
په خندا اشنا تازه کړمه په نه خوانے

مست رنګین شیرین جهان دلیونی دے
وړته خاندي دک د مینې لیونے

توبه

په نیټی د خیال اوچت شوم له جهانه
ګوره د عقل فانوس لاس کښې مې روښانه

له وږخو چه شوم تیر فانوس مې پرېښو
په تیاره مې نه م نیلے لاړې تر نیم اسمانه

د فلک شهزادګۍ ناسته وه باغچه کښې
ما له نے راکړ پال فانوس ښکلے روښانه

د سپوږمۍ په رڼا تلم مخمور عاشق شوم
خو تیاره راغلے شو پټه مشال زمانه

چه دستوره دی ښانه هم اوچت شوم
ما کړه قرض په وشغاله لاخیال ایمانه

ما دے په رڼا خپل غلیظ خان ولید
په ژړا م سر کړه پورته له ګریوانه

---

(5) زم : زه هم.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سیل

ما لیدلي د فرنګ ښکلي جیزونه (۱) — چه دالاندې ئې تر غوږه نګ وهي سینه

ما لیدلي محلونه د لندن — جینکۍ مستې ازادې ګل بدن

ما لیدلي د اټلي ښیسته ښارونه — سره انګور ئې سره شراب او سره ګلونه

ما لیدلي د پیرس ښاپیرۍ ښکلې — په کردار ګفتار خوږې لکه بلبلې

ما لیدلي امریکه کښې دي ښارونه — چه ورځو ته ئې رسي مکانونه

ما لیدلي تاج محل غوټۍ د ګلو — د دهلي ښکلي ښارونه د مغلو

خو چه وګورم زه خپل د ختو کور — را نه هیر شي محلونه ښیسته نور

دا نړۍ تنګه کوټه زما د کلي — ورته څه دي د دنیا ښارونه ښکلي

چه خرڅ ئې ورور پښتانه سینې لمدې شي — د زړه هیر به قول ښایست د مجبور بر شي

خدایه شکر چه پیدا دې له د قام کړم — د پښتنو د نر وجود دې یو اندام کړم

څه به کړمه د لندن لوی محلونه — د پیرس چه ښیسته ئې دي ګلونه

په والله چه له جنته به شم ستون
که کنغل پکښې وانه وړم د پښتون

---

(۱) جهازونه.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګلې

ته چه ښکلې بې بهانې! زما دین زما دنیا
ګلې! ته ګل لالانې زما ستورې د سبا
ګلې! ګل د ګلزار ستا د مخه پرې بهار
که چینه ده که ابشار ستا خبره ستا خندا
شو حیران ښکلي کردار چه ستا بت نې کړ تیار
هغه لوئ پروردګار ستا په سترګو شو شیدا
ته نې جوړه کړې حسینه ګل بدنه ګل رنګینه
بیا نې کړه ستا په جبینه
د سپوږمۍ سپینه رڼا

بهانه

چه نې عمر په صحراوې له خزانه ګیله نه که
دومره وسوسه غمونه چه اوس مې هوسینه نه که
تاوې ماله دالۍ راکړه ما غریبه! څه وینې
چونګانګې دې تول کړې په دې لارې ستا په مخکه
زما ورځې شکوې چینې ګل لاله تر زړه غوږن نه شو
په ما نې دام مېړه شو بیا له خوا ده نه ګیله که

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به خو ستا ما ارو کړم په خو ستا سترګې د نه کړم

زه ولاړ کچکول په لاس کښې پکښې بوسے زړسه او به که

چه ځواني نے وړ زیږي او د ننه غوټۍ شي مړاوے

د تاتار کوه قاف حورے بخوا څه که او ښوک څه که

لیوني ورو ورو ورکیږي خان پخپلو کړو تو وژني

ستا فراق عشق نے بهانه کړم او هر څه کا او س هر څه که

پلوشه

چه ځواني وو څه وزیران
وے به نه زړیږے لوی لوی پهلوان (۱)

ته راته لوښه دا د خدای شان
چه نیم لغړ دی او نیم کنجیان

غرور

که نه وه بلبل ښه دی څوک ؟
چه نه وه ښه شمع څه دی څوک ؟

که هر ګل باغچه کښے خاندي
به د ویران پراته دی څوک ؟

دا چه نے لوګي ته زارے
به دی او روراته دی څوک ؟

هم کوے عشق هم کوے ویره نه
د بونیر دا خره دی څوک ؟

غني اوس هم کړے لوبے
خو خبر ترسه نه دی څوک

---

(۱) لنډی برت.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

وو تونه را غله پیسه سېر پښتو ایمان خرڅیږي
پخوا به چونې خرڅیدلې اوس خوانان خرڅیږي
ژړا به نه کړم چه غنم جوار ارزان خرڅیږي
پروسکال کوڅې خرڅیدې سږ بیوپاریان خرڅیږي

ای د خاورې کله

په تکلیف کښې دیو دوست تکره آواز   دې لټولو خوږ لمواړه سیکلې ساز
سوکې زړه م یو خل اوره آسمان ته کړه   فرښتو ترینه چل زړه وکړ د پرواز
بې پرواز مال عشقه په خندلې
ای د خاورې کله ته په څه کړې ناز

کړې وړې

چه بې ننګه شي پښتون په سر ئې دا ننګه   لښتنه د سخاوتي ملا د بانګه
چه په طمع د دنیا کوي وعظونه   خدای دې د وچه کړي د د خبیث غړانګه
په والله که وصال پوره دې پرېږدي   که ویرېږي په د بېن د پیشو پرانګه
کله کله د غني هم قصه اوره   دا هم ده وروره د لوني وني څانګه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

د جهان خبرې کوره — بیل به نکړې سپین له توره
اې غني! کیله ترسره مه کړه — شو ړنده دنیا شبکوره

لوبه

دلړې لړې خلک راغلل تمام — دیدن له ستا دلړې لړې
زما یا دیږي ستا ورځې خبرې — دلبرې دلړې لړې

* * *

خوله دې مسکۍ سترګې غمازې — په لچک لچک په هوا ځې
باغ کې بلبلې سترګې نیوازې — ستا د دیدن شولې موتازې (*)
خدای یې وکړه حورې ستا د نوک وي برابرې
جانان دلبرې دلړې لړې

زما په خوا کېنې هم غمرې کړې — چه د نه تبسم هم نعرې کړې
کله خندا کله بڼیرې کړې — زما ځوان زړه دې ذرې ذرې کړې
زه بیتې ماتې د شیطان کړلې وزرې
ارمان دلبرې دلړې لړې

کله دې هو! کله دې نا وي — کله دې نن کله سبا وي
په ژړا سره سترګې زما وي — موسکۍ رنګینې شونډې ستا وي
کله سوز کړې کله شې د اور ګمرې
جانان دلبرې دلړې لړې

(*) موتازې : محتاج

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ګډ وډ

د سپينسو تار کښې لعلونه زه پيمه — په پښتو کښې کړم خبرے عجيبه
د آسمان سيل کړم په ماتو وزرونو — بے جانانه يو وزرے عجيبه
تل ملام م په زړګي کښې جانان ناست وي — خوشحال زنده له مانه لرے عجيبه
چه م يونګے ترے لرے کړم حيران شوم — خنزے (۱) خر شوي برابر عجيبه
نه خوشحال د ناز و نخرے نه د نياز — دغني حجته دلبرے عجيبه

ليونی دختولو توبه ديری کښې
اکثر توبے کړے ملغلونه عجيبه

پلوشے

جو مات ته لاړ په ميخانه کوره — په ژبان کښې سو د دشمنان جانانه کوره
نيته ده لنړ؟ او کار ونه ډير دی — پوره م بے نکوے خان له بانه کوره

انصاف

تورے زلفے ئے خورے شوے ول په غونډو لو — عبادت م لا هوش شول جوماتيو او خانه م بلو (۲)
د تقسيم په لونے ئے خه کوه هغه لوے وشونکی — مالة عشق د سلو اکوبالره بنايست د سلو

---

(۱) منبخے. (۲) بل و.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په کار دی

لوئي ذرې کې لري چه اسرې لوئي لري — چه څوک ماتیان ساتي د پرواز لوئي لري
مه شاړه مه ژاړه دا به م تیز شي — هر څوک که کمال شو کوي ګوتې به سپنې لري

زور

خدای چه پیدا کړ د خان نه زور — کړل ئې ترې لاندې ځینو نه نور
سړی ئې اوچت کړ تر نیم آسمانه — باد شاه د هر څه وې سړی زور

الله مو کښې شو حسن پیدا شو
طاقت په څکه پرېوت نسکور

باد شاه خان خط

زما ګریوان شلیدلے — ستا شنه قبا مزه کا
زما دک جام د میو — او ستا همسا مزه کا
چه شپه خلاصیږي تورې — دنیا وینځ وی نوره
ستا په هر مو کښې ګوره — خندا زما مزه کا
په منګلے خېت د سحر — لرے د ملکه بهر
د سوې لوی خیګر — ورورو ژړا مزه کا

A .S.K B

چه وړ روان شي نسیم ته په سجده په تعظیم
ستا بندګي او تسلیم مستي زما مزه کا
ته د سبا په تمه زه د دنیا بې غمه

سترګې مې سرې پر نمه

لیونتوب دا مزه کا

نیمې مې سترګې حیرانه وازې

په ډک جهان کښې ګرځمه یوازې نیمې مې سترګې حیرانه وازې
چه ورځ شي خلاصه ماښامې راشي تورې د غم ماله مې جامې راشي
دا لرګي ستورې سپوږمۍ بې مهره او زه که د تش ژوند تمامي راشي

کله به بس شي دا راتلل یوازې

نیمې مې سترګې حیرانې وازې

ما وې سپوږمۍ ته د نور میرمنې؛ دیار لیدلې دې تا، سترګې خوب جنې
موسکۍ شوه پټه شوه په ورېځو هیڅ حال ونه وې د خپل بدنې

او زه پرېښودم غمګینه یوازې

نیمې مې سترګې حیرانې وازې

ما وې لاله ته د حسن لورې! شونډې لیدلې دي تا، م د دلبرې
شرمنده سرې رو رو کړ مخ ښکته ماته یې ونه کړې د یار خبرې

(c) ketabton.com: The Digital Library

او وزه نے پرېښودم غمګين يواځے
نيمے مړے ستړے حيرانے وازے

بورا مے وليد د غمه توره ډېر پرېشانه د يرکړو کوره
ماوئے ديار زلفے د نے تاليدلی څه لتهوے روره! دا لوده په لوره

ليونے لاړه او زه نے پرېښودمه يواځے
نيمے مړے ستړے حيرانه وازے

لړے مے وا وريا، د مجنون شور لړے مے وليد فرهاد نسکور
د شيرين آه راوړ نسيم غيږ کښے د ليلی روح سوے د غم په اور

پوه شوم روان شوم يوا ځے
نيمے مړے ستړے حيرانے وازے

د فقيرانو غزل

ورو وره! دی دا جهان يو مکان د فنا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا

ماښام خاورے شی کل چه سحر شی پيدا
ورته مکړه ژړا ورته مکړه ژړا

دا چه لا نابه د پښو دی دا خاورے ته ګورے
وے د چا شونډے سرے او د چا سترګے تورے

A .S.K B

دا یرے معشوقے دی چہ تلے پہ خندا
ورتہ مکرہ ژرا ورتہ مکرہ ژرا

دا مستی یو ساعت دا پستی یو کړی
دا سور شال دا امیر د فقیر دا شړی

دی دا وارہ خیالی بے بنیادہ دوکا (۱)
ورتہ مکرہ ژرا ورتہ مکرہ ژرا

مر ذرہ کری صلہ چہ دنیا دہ فانی
د پرون ښار یو کښے نن دہ ویرانی

دے یو خوب دا ژوندون دا ځوانی یو نشا (۲)
ورلے ځے پہ ژرا ورلے ځے پہ ژرا

خوشحال خان خټک تہ

دختکو لویہ خانہ ! د ټولہ پښتون سردارہ (۳)
اے ټکیرہ د غمجنو د پریوتو مل د ځکارہ !
آنجہ چہ تہ لے خان وے آکار واچہ تے امیر وے
آنجو پہ ورانیدو دہ ، آکاروان دے بے مہارہ

(۱) خدعہ ، فریبا . (۲) نشہ (۳) خوشحال خان خټک (۱۰۲۲ — ۱۱۰۰ ھ ق) : —
قہرمان ، مبارز ، شاعر او یکوال د ویرہ مولفاتو خښتن .

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په اننګو زرغون شوے ستا په وینو پائیاسے

هغه باغ او ګوګان پروت دے بے بلبله بے بهاره

بیا د ننګ تورې تیره کړه بیا ننګیالے دا دیره کړه

شه خپلا مرور خانه شه خوږ لا د ګلیو سالاره

پاڅوشه

لکه مور چې په غیږ کې انغیږي خوږے کا — دا پروت دے په غیږ کښې شپېږ کل جهان

د غنچه مینه ناکه د مور ستر ګه — که سپوږمۍ د داولاړه په آسمان

لږ شو خمار پیدا

داسه شراب داسه ګلاب خت د شباب — ساز دیاب ماشوم دلبر ایم بے حجاب

لږ شو خمار پیدا هیڅ دیار پیدا

دا بنګلے خط دا ښیسته خال ګچه جمال — لکه هلال جانانه ګرم د حلال حلال

چه شو خمار پیدا ستا په خیال پیدا

وخت د ملنګ د ګل وجود ما تمام او د نغمه دی — ماته نے زیان هم کوو لکه سود

چه شو خمار پیدا هیڅ دیار پیدا

د ژوند کاروان ورې جانان — د غم د سے دغه ارمان

چه شو خمار پیدا ستا په خیال پیدا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

دومره ښکلي دي زما بانات ښيسته چه د بدن کو زما یار ښيسته
نور یار م تش په تن بانات ښيسته و د ده حسن که همه جهان ښيسته
د جاوید دوه سترګو مینه ناکو لیوني ته هم ښکاره شوخان ښيسته

میا جعفرشاه ته خط

بیا را یاد شوې د ملک خوږې خبرې په پنجره کښې کړه فریاد لکه تنخرې
چرته نوم د ښتین تا، چرته میزرې چرته تا چنګ کوله(۱)، چرته شکرې
چې د خوږې ماته نن د دې زمانه لرې څکه ما په پکوم د خیال وزرې

دکو ساده خراب د چنو دال کړه
په پولاو پسې سترګې شوې چغرې

کږې وږې

زړه م پسې و چاود خوشنام نکړ لا ئد هغه په مونږ کا کښې په ستړپو باند
کوه نرا چاړ په ایشولو ترسکو نیږي ننغه مره ده چه تا وي مره کاند
مالی د وصال په سبا رکو تانب کړي بل دوره مهذب بنایسته زما جانان دی

---

(۱) ولړه: کوکرناتیه دهندوان په (یو. پي) ولایت کښې ستا د بغني ډلتنه د یوي په کار کښې افښي.
(۲) میا جعفرشاه (۱۹۰۲ م) د ... صاحب د ... مشهور سیاسي ... او ... صاحبزاده کړي. دی د سیاسي سیرت په ته ادبي سیرت هم لري.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نن چه د مس کوټې (۱) د بابا په کور داخل شوم
لستوڼې تا نیغ وکړه، ورکړه دار د غني خان دی

پلوشه

پیالې د جانان سکه کړې دنیا هېڅ او بنګو کړې
لا نه نکړې ګلابي شو په وږمو د لوګي
نادانه شیخه! وکړه شه شراب دی شراب نه
دا دنیا هېڅه او بنګ چه کړي کالکې نرم سینې

پلوشه

ګفتار د لیونو کښې وګړې ګلونه هم ماران
قطار د لیونو کښې ډېر ولاړ پېغمبران
پروانې غني نکړې کړې سپک تللی که درنې
تف! خپه د جهان او ښاد دې خپه بو د جهان

پلوشه

حسن په بازار کښې مونږ یو د رخ روان و
پوښاک نې مقدس د ښځتر د مل سپین ساو
ناګاه پرې آوازیو د قبلې د دو د سوشو
خه سبحان الله ملا، داد کو خه د لیونو

پلوشه

بیکاره خوب کښې خان بز جنت کښې ولیدو
پلاس کښې وونیو ډیر پلو ونه دې وړو
دوبان چه لته وکړه د دوزخ تاترین کورته
خان خپله کته او نه خیږې په پردو

پلوشه

چا ته نې بنایست ورکړ غمګین
چا ته نې غم ورکړ بنایسته
زه نې هم مست او هم هوښیار کړم
هم نې په تخت کړم هم په تخته

---

(۱) پېغلو کې (۲) دا نظم د وزن د مراعت نه آزاد دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کارغه او بلبل (۱)

دخزان دوران ؤ نوے — وو یو دوه کلونه سوے
یو بلبل په مراوے څانګه — نغمے کړلے سوے سوے
خدایه ! شوکور دغم ږوکی زړګے زما — شوے شمکوړے په غم سترګے خوږے زما
تازه عشق نوے دلبر نوے شباب — دلاله پیاله کښے سره ګلرنګ شراب
ددنیا د ورو سترګونه په ددوه — یو باغچه کښے پټ په غاړه د رباب
د ښیسته ستورو به باغ کښے سپوږمۍ سینه — کله خاندے کله پټه په نقاب
زه ملشوم ورکه شوی یاره سپے ژړیږم — په جنت کښے د دوزخ څغم عذاب

های شوکور دغم ږوکی زړګے زما
شولے شمکوړے په غم سترګے خوږے زما

یو کارغه چرته راوتی ؤ له کوږه — پښخزلو کښے کنډه مښوکه توره
د بلبل ژړا نے تیره شوه ترغوږه — وروران شوو تے وے کم عقله ړونده

ولے صنم صنم وے نعرے د غم
مکړه ګیله دستم له روزۍ دک د عالم

کوره خیته چه دې ورځے نو صنم مړه نه کا — خوږے سترګے به دیارے د چړماتے ندے نه کا
ما به هم داستا په شانے خالی نیت ښیلی دم — نه خوږیږې الله که هم خوږم سینه نه کا

---

(۱) دا نظم د وزن د مراعت نه آزاد دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ د توتان خاندۀ بلبله دا دنیا د ونښتنه لمبه — نن نصیب دی کوی غونه شیله (۱) سبا غوږه نه کا

پرېږده دا غم لوړه لکه ماشوم نادان

نه د آسمان دغمه پخلکه یېنې (۲) توتان

پلوشه

یاره ی معنه مزه کا — چه دواړه سیال وی

ویې غم دومره وی — چه خوږه ئې خیال وی

ښه به جنت خدایا — چه دواړه ال وی

خوږه چه زړه ودېډ منکلی — دومره جمال وی

د قام به مینه مسته — کوڅه کې لال وی

دالیوسی به هسله — خدایه خوشحال وی

چه لاس او زړه وی دده

تاروڼ مال وی

پلوشه

شین زړی شه مدام خوږه د هوسو غوږنې — کنه بازه شه همیش خوږه د سیسو غوږنې

یاکوه تن اسانی دغنی بازه شه — خوږه کله بازاری د پیسو غوږنې

پلوشه

لکه بت بېنانه کا بېږه یوڼه شمکوږه یم — عشق دا زلهٔ کانی وکړې په ما باندې

---

(۱) تماشا یا . (۲) نه د یېنې .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غنی جام د جیلنی مخمور پاګل کړے — که اپه پوټے د عرښه سره دا ژنده ے

پاڼو شه

د عاشق مخمورے سترګے — که د یار د ښکلو نمونه ے

که غوټۍ دی د نرګس و — په سرو ګوټو کښے راغونډه ے

رښته

یا بے جرړو ونه زه وے — او یا بے پرو مارغه وے

یا د نیم آسمان وے ستورے — یا د سیند د منځ اوبه وے

یا تنها وے د شبنم زړه — نه مے پلار نه مے نیکه وے

نه مے دوست نه مے دښمن وے — نه مے بد وے نه مے ښه وے

د جهان به لوټ جنت و — که رښتیه نه وے سرخه وے

خدایه زه به ستا عاشق وم — که ته وے ستا تپه نه وے

عاشقی به بزرګی وه — که عشق وے معشوقه نه وے

رښتیا زه که خپل مالک وم — یا به زه وم یا به ته وے

ځی د غنی د سر دا ویره

که غنی وے خو به ښه وے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

ستا فراق په ما قیامت کړ   یاره څه به وي قیامت لوس
ستا په عشق کښې رسوا خو بس یم   یاره څه به وي عزت اوس
د همه جهان بلبلې   ستا یو خال نه دې ستایلې
خو د کل صفت پوره کړي   د کل څه به وي صفت اوس
ستا یو خوږ نظر دلبرې   ستا یو دوه پښتنې خبرې
ما ته ملک جنت جنت کړ   کوره څه به وي جنت اوس
بار (۱) درون جلبل منسې   ستا د دوه سترګو په غمې

خوار غني لوغږن پروت دے
ستا به څوک کوي صفت اوس

پلوشه

یو ارمان م په زړه راشي کله کله   شنې لنبې داره م خیژي له کوکله
ناګهان م د مستئ چپې لاموکړي   ناګهانه م سره عقل شي بے کله (۲)
زړه م ونیسي یو ښخه د فراق در   کړي نیمي ډیر تږي د خودئ عرق یو ځله

زړه بے خوده لیونے زړه م آموشي
نه پوهیږي که نے پوه کړے مزا ځله

---

(۱) بهر، یعنی دننه بیرون.

(۲) کـــل هندي کلمه ده، یعنی عقل م بے انتظامه او بے اداجه شي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

مراوې سترګې کړه راپورته سترګو ته زما دلبرې
خاندۀ وخانده مسکۍ شه په رښتیا زما دلبرې
راشه خوا کښې زما کښېنه سر زما په سینه کېږده
د مستۍ په خوب ویده شه پرېږده دا دنیا دلبرې
دا غمونه نه خلاصیږي چې څو ژوند نه وي خلاص شوې
څه چې پټ ترې یو ساعت شو د یو بل په خوا دلبرې

زه

نه زه فلسفي یم خلکه نه زه لیونے یم
یو غریب بچے زه د پښتون د پلار ګنے یم
وارهٔ مې یاران دي یو دښمن مې چرته نشته دے
زه د خان دښمن یم پخپل خان دیر ګرانے یم
بعضے ځاے کښې ښه بعضے کښې دیر یم خکے لوے سکړے
خیال مې د سبا دے پیدا شوے پرونے یم
خوښ مې دي ګلونه هم ښکار نه هم اسونه
خوښ مې نر پښتون دي زه داودي پښتنے یم
نیت مې دے طواف ته د وطن د تورو خټو
ستړے د طوافه د مکے د مدینې یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه وم په وطن مېن خو تن جلا وطن کړم

زړه دمه کړل نه شوم هسې زه تورې سپېلنې يم

زړه هسې بېنمه او ايمان په تېپر نه خرڅوم

ځکه ليونی يم خلکه ځکه ليونی يم

پلوشه

په تورو شپه د غم کښې يو ځری د رڼا
زرغون په ډېرا کښې نه بيسته بو د لالا

دوېړې تورې ځنګل کښې يوه زړګه په خند
يو ځاځکی د اميد د نااميد په دنيا

ړنګېين د بودی تال د تورو شکوه صحرا

مستی د که خوانی د که دلبر دې که الله

معمی

هم زما خوراک دې هم خوړې بنا پکې دې
هم د زړی هم د مړی هم د منزل دې

اوسی په څومنه کښې واڅی په تکليف
خو بس د پلنه تا او د مطالب پروت دې

پلوشه

ته زما د ماتې زړګی دارو د غم تعويذ نې
ستا په مينه مستې سترګې خوږه دی عزيز

ستا ښکلو پاپوله اې زما ګلابستې !
پټه به د خوږه جنت نه کړم نکريزې

ستا ارغوان به د نرګس غوټه ايرې کړم

ښکلې شهزادګۍ به وارې کړمه ستا کنيزې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

لنډی چړک

نن چړک د انقلاب ډمی نعرې. قوقو. — جوړه خت شود سبا

خونه ځی د جومات نه انګازې د الله هو — ویده پروت دی ملا

بیګا د جمعې شپه وه ډیر تالی راغـلی وو — خوږه پکښې حلوا

خوشحاله شول طالبان ځکه ماپرون لید لی وو — که وینس نه دی ملا

پرون ئې طالبانو ډیر بادرنګ خوړلی وو — تو آناست دی په بیدیا

ورو وکې چینې خره شو چه هم په کړی دا رو — راوینس به کړی ملا

هغه بیګا تیاره کښې ډیر تیپر خوړلی وو — د موکه کښې د حلوا

الله په نس ئې د رد و قول پښه لپه کړله. او بلو. — وه پروت په مصلا

اوس خوک ورکه جومات کښې انګازې د الله هو — جهان کښې شو رنا

لنډه چه کړه زوزکړه و انعرې (*) د قوقو — راوینس به شی ملا

د ماڼۍ وزیر ته خط

لویه او بڼه وزیره در ورو! او د آمدن لری

صیب ولګاوه دم وکیل به خوله میټر

دا م یو مشین د ے تیز رفتار لکه موټر

(*) ښا، وهمه.

A .S.K B

صیب ټیکس (۱) به اخلي د بګواس (*) او ده ته ور — زیات به په هغوي چه د ګرې (+) خوګ د لندن لري

لویه اوږده ډېره وروده: اوږده آمدن لري

صیبه: مالیه کیږده د چاپو به چاپینک — لوي به آمدنې وي د ټیکس نه د بنانک

داتپوس دې نه وي چه خانصیب دې ګډ ملک — اخلئ تر تینه ټیکس آنو د صیب (۲) لوګ د دیدن لري

لویه اوږده ډېره وروده: اوږده آمدن لري

کیږده ډیو ټیکس صیبه: په لویو لویو ږ بیرو — ورنه کړې معاف څکه خود سوات آزیا د دیرو

ټول عالم به والئ ډیر ډیر هوښیار وزیر و. — خیال د غریب ډیر دی د غریب وطن لري

لویه اوږده ډېره وروده: اوږده آمدن لري

ما نې تحصیل کړې صیبه واوره سفارش — ستا به ډیر تول کیږي زما به لږ درزښ

دک به روپو کړم د سرکار خزانه تش — صیبه: تحصیلدار هر ځای پولا پالنګ بستن لري

لویه اوږده ډېره وروده: اوږده آمدن لري

خرو

یوم خان لالا دی چه د سړي نږ په سر خپو شانو
یو نه ملخرو دی چه تاکو دې د چور یانو

یو معتبر خان د حجرې تاروباسي کور
ده نه خنار! ده د ده د بچو مور

---

(۱) مالیه - محصول. (۲) خلک. (*) بګواس: چیچړې. قیمت حبرې.
(+) ګرې: شهادتنامه، د تحصیل سند.

لاس ئې رته : مات کړے چه لمې د پښتون خور

کاشکې ددې پوښ کښې دده د خور پېزوان وُ

مننه زما خرو دے چه تا کوے د چوړیانو

یو مستانه خان دے تیز روی کښې لته خیرات کښې

رسي بزیام (۱)، ته که وي دیر کښې که وي سوات کښې

هلته او پښکال د ماليئے په حوالات کښې

یله د متمیز کومه د کارد بدماشانو (۲)

مننه زما خرو دے چه تا کوے د چوړیانو

یو پېښه تک خان دے د خبر له چنګ رباب

مړ نوکر به قبض کړي ددې ورکمیني (۳) خرابه

نه څه دې خور شي نه ویښتے شي بے جولا به

ور ورو به زمانه شي داورو ګې د ملګ اریانو (۴)

مننه زما خرو دے چه تا کوے د چوړیانو

یو زور ور پښتون خان دے د خوښوي نیزه بازي

خوښ ئے دي ښکار هونه د لغړ او د تازي

---

(۱) بزیام پاکستان کښے یو زیارت دے چه کالنئ ګرمه په کښے لګي.

(۲) بدمعاشانو. (۳) ډیر کوي.

(۴) مارواړه د هندوستان د سوراشتر په صوبه کښې دیو غاړے نوم دي چه خلک په کرور پتیانو مشهور دي.

(c) ketabton.com: The Digital Library

نو زړه ور ته پې د یوسفزي د محمدزي
هم په قام مېين وي هم مېين وي پخپلوانو
خو ښې ډېر خروي چه تاکوي د چړیانو

یو لیونی خان دے نه په خان دے نه په بل
نه د ورې بو نه پرې ورله نه ورځي دا چل
نر ځلمي ته نروانی او غل ته دوانی غل
خدائی بے پروا جوړ که پروانه کړی دخانانو
خو ښې ډېر خروي چه تاکوے د چړیانو

درے ژوړے

سوال: څوک نے ته جناب !	خان نے که نواب !
بنګالے دے جوسه ده بریتو کښے دے وضعدار دے	دا مزے د دنیا ردے
(۱) بنه انګریزی بوټ	بنګالے نوے سوټ
(۲) هیټ دے قره ناک خوجرابه کښے دے سوړه وینم	څټ دے لږ نرے وینم
ځواب: چوپ شه بے وقوفه !	زه یمه مصروفه
زه تیکه کوم او زه ده ځشونه د چل ول	فیس را دره اول
مشکر د توپک	تل م جیب وی ډک

(۱) وکیل دعوا، ډاکټر، بقیا (۲) انګریزی خولۍ.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه م دلال هسې دې د خبرو چنچنک — شکر د توپک

سوال: ته څوک یې حضور؟ — سوې لکه تنور

لاس کښې دې انبوه د مصیبتو نے جوړ لوی هار؟ — دا مزے دنبار

رنګ دې مرخن — غوپ دې بدن

پادې چیشمې د بخو تو پې کښې دې داغونه دی — زیرپشان د غابنونه دی

خواب: زه کړم انجکشن — تشخیص او اپریشن

لاس کښې م شفا ده په تندی کښې م اجل — فیس راوړه اول

پاس که دلندن وی — یا د امریکن وی

واره ما پره کړی زه ډاکتر پیدا ایشی یمه — شي پو سودیشی (۱) یمه

سوال: ته څوک یې چاتا؟! — دلته که کوا تا!

چیغې د پاپی دی نوره ازګین یې بې مقدار — دا مزے دنبار

* *

خوږ مې خوږ کلام — غورد یې هر مقام

(خو:) سترګې د مار دی پانه خپه دلبرم — شان شوکت دې کم

خواب: ډیرکړې دې خان — کوږه کښې تاوان

لسو باندې واخیسته او خرڅ یې کړه په شل — خپل کور د لوټل

دلته چه بیوپار دی — یار زموږ ستا بلار دی

موږ خو بیوده کالي هم غنې نه واخیستل — خپل کور د لوټل

---

(۱) وطنی.

A .S.K B

پلوشه

دلبر دوارو دلبرانو دې دلدار زما
سردار دوارو سردارانو دې سردار زما

زما پټ کله شغلې کښې د سپوږمۍ شي جانان
کله لاله شي کله بیا ښیسته لولۍ شي جانان
کله اهیل کله د سور ګلاب غوټۍ شي جانان
ورته به وایم چه بیا ما سره یو ځای شي جانان
دلبر دوارو دلبرانو دې دلدار زما

یا لمر خاته کښې خمار سترګې راپورته کړي
سپینه سپوږمۍ شي موسکۍ خوله د جانان لوټه کړي
ما په خندا خندا د غم له کنده پورته کړي
دلبر دوارو دلبرانو دې دلدار زما

سردار دوارو سردارانو دې سردار زما

(c) ketabton.com: The Digital Library

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

لاړه که ځواني شي ده ځواني جانانه د تللو شي
لاړه که ښکلي نک شي ښکلي نک دې د بايللو شي
خلکه ژوندون د خلاص شي دي ژوندون د خلاصيدو شي
واړه دا فاني دي فنا د عشق سازونه دي
عشق به تل ژوندي وي څو چه ځمکه آسمانونه دي

دلربا

نه مې پلار رشته نه مې مور
واړه خونه مې تالا
نه زما په غم څوک پوه شو
نه زما په واويلا
دا چه ماده کومه کړې
څوک دي بيع له دې ګناه !
دا ګناه ده د فطرت
دا ګناه نه ده زما
خو يو کس مې په دنيا کښې
دی مې پلار هم مور زما
تل زما د غمه ژاړي
سودائي مې ده سودا
نصيحت به پسته ژبه
شکايت هم په خندا
وار خطا لکه د مور شي
چه پوهي سختۍ زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاکیزه لکه سپوږمۍ ده — دمه خوږه و خوږا (۱)
په ښایست د جنت حوره — په خویونو فرښتا (۲)
ما پخپله مینه پېټ کړې — له غمونو د دنیا
د جنت د رنګه زیات — دی رنګین دلبر زما
که دنیا کښې وحدت نه وي — ما لیدلی ده چینا (۳)

د الله د نقش کمال دی
مخ زما د دلربا

هئ هئ زما لیلیٰ

ما وې زما لیلیٰ به ښکلې مسته مسته ګرځي — یو باغ کښې په چنار!
ما وې زما لیلیٰ به لکه ګل ترو تازه (۴) — د ګلونو ښیستا
ما وې لیلیٰ شونډې به غوټۍ وي د ګلاب
ښیسته به پرې سازونه ټنګوي لکه رباب
په سرور او د مستۍ به نګلی وي سره کباب
بې تاجه ملکه به وي د حسن د دنیا

د ګلونو ښیستا (۵) هئ هئ زما لیلیٰ

ما وې د لیلیٰ سترګې به سرې مستې په خمار وي

(۱-۲-۳-) د ضرورت شعري له کبله ، په الف لیکل شوي.
(۱) خوږه (۲) فرښته (۳) چینه . (۴) تازه . (۵) ښایسته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماوے په سپینه غاړه بے (۱) د سرو ګلونو هاروی

په لاس به ئے کوتے څه چه به د نرګس بمبل قطاروی

وریښمینه د وېښته ګېنبے ښیست پټ او څه ښکاری

دګلونه ښیستا   مئی مئی زما لیلیٰ

ماوے زما لیلیٰ ده دلا لا د ستر ګو تورے

بابا ته دېره څکرانه ده نیا نه ښینه ده د مور

زما د زړه بی بی لیلیٰ بی بی ده دخپل کور

موسکئ ما ښام وېده شی سحر پاڅی په خندا

دګلونه ښیستا   مئی مئی زما لیلیٰ

نشه په دے د خیالاتو خوبونه په جهان ګېنبے

محل ته د لیلیٰ مجنون روان شو بیابان ګېنبے

نه باغ و نه بنګله وه لیلیٰ ناسته وه دالان ګېنبے

ښیسته سر ئے تور ټور وه غوجل ګېنبے لوبتها

مئی مئی زما لیلیٰ   دګلونه ښیستا

بمبل د نرګس کوتے د ښیا کے نه چاپیره

په صفا، ریمن (۲)، کمیس ئے وه هم کیاړه بارهٔ تیره

لیلیٰ مینځ ګېنبے لو غیبزی ښین لوګے ترینه چاپیره

---

(۱) به ئے . (۲) خیرن غوندے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خلونبنت خوارهٔ دوستان نن څوراغلی دلالا

مئ مئ زمالیلی دګلونه بنیستا

لبنستی نن دخولو دملا په تیر بنکته روان

په زلفو کښی خوقسمه غوټی وی د دیران

سرهٔ شونډی سپیرو چپی دخندلو په ارمان (*)

مئ مئ زمالیلی دګلونه بنیستا

پلوشه

دادی وینم دلربا! په مخ کښی ستر ګی که دحسن ممنډلن کښی دنور ګر ګی

دادی وینم دلربا! په خوله کښی شونډی که دوه حوری دجنت باغ کښی بر ښیږی

دادی وینم دلربا: سترګو کښی نم

په ننګو که دنرګسو دی شبنم

بهار

بلبل ګلزار ته نن په ډیر سینګار راغی — په خمارو سترګو کښی نوی خمار راغی

جوړی بهار راغی جوړی بهار راغی — غوټی شوی پیغلی وخت دبهار راغی

بلبل راپریږی نن نی دلدار راغی — خونی خبر راغی او نه م یار راغی

غوټی شوی پیغلی وخت دبهار راغی

(*) نامکمل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سپوږمۍ شراب لوني د نبیت په جام پیاله — ورته مړې مړې ګرځي پورته ستر یا د امیاله
چه دیته روانۍ بیا زما ســـلفا پیاله — سپوږمۍ م ونه لیدٔ دستا په بام پیاله
دا څوک شراب لوني د نبیست په جام پیاله

ګله د ستاه ابو کښې ګرځي سپوږمۍ سوزان زما — وروبه بنور لینه داد جانان زما
وایه چه بنکته شي اوس داد آسمان زما — چه خوب کښې ودیني تول نګین جهان زما
ګله دي په شراب کښې سپوږمۍ سوران زما

څواني له مانه واخله مستي له مانه واخله — دا دوه ګلونه سپوږمۍ لیما بانه واخله
په پنبو ولوېږه وایه جانانه واخله — صدقه د ستر شونډو د دخپل اشنا واخله
څواني له ملنه واخله مستي له ما نه واخله — بلبل ګلزار ته نن په ډیر سینګار راغې
جوړې بهار راغې جوړې بهار راغي — چاته سلام راغې چاته دلدار راغې
خو ته خبر راغې او نه م یار راغې
په خمارې سترګو کښې نوی خمار راغې

ولے (۱)

څوک دے ماته روائی — څرنګے شیدا شی څوک ؟
څوک چه چاته وخاندی — ولے په خندا شی څوک ؟
ستورے د غـره څوکے ته — غلے شان بیکار وے

(۱) دا شعر غني د خپل وادہ په شپه لیکلے دے.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مینے په ژړا ووے — حسن په خندا ووے
مانه موسکو سترګو کښے — ښکلی دلربا ووے
ولے څوک زړه وبایلے؟ — څرنګے شیدا شی څوک؟

څوک چه چاته وخاندی
ولے په خندا شی څوک؟

سترګو دمجنون ووے — او ښکو دلیلیٰ ووے
ووے په نشه خُوائی — غم ورو په سودا ووے
مانه موسکو سترګو کښے — ښکلی دلربا ووے
ولے څوک زړه وبایلی؟ — څرنګے شیدا شی څوک؟

څوک چه چاته وخاندی
ولے په خندا شی څوک؟

ورو ورو

ورو رو ظالمه داچغے ناوړے
ورو رو پرے پښے پزده دانه دی خاږے
داخو ستیٔ دی داخو خُوائی دی
سپینے دے کوګے لکه د واورے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته

سر په مخکه باندې کېږده — چه په راز پوه د آسمان شې
سترګې ستورو ته کړه پورته — چه په شان پوه د جهان شې
لږ سر ښکته په ژړا کړه — چه مزه د خندا واخلې
د دنیا نه ځان راغونډ کړه — چه مزه د دنیا واخلې
د چیلې په کوتګۍ کښېنې — یو پیاله د شراب واخله
خوله دې وچه په ژوره کړه — بیا مزه د کباب واخله
لیونی زما په شان شه — چه په راز د خودۍ پوه شې (۱)
سر او زړه دې ماشوم کړه — لیونیه چه سړې شې (۲)

مینه او حُسن

ستورې ته آسمان کښې یوه ورځ ووې هلال
خدای آدم له مینه ورکړه مونږ له تش جمال
زه به په خندا ورکړم داخپل بېنسته د کمال.
ماله که یو ښاغلي مینه راکړي خو یې په سوال
مینه حقیقت حسن سایه د حقیقت ده — حسن له زوال شته مینه نه لري زوال

(۱-۲) چه د پوه (ه) او د سړې (ې) په مجهول ډول تلفظ شي نو قافیه به برخته شي.

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما د کلو بنتې

خدایه زه به دم خوشحاله د جانخجر به زړه کښې
ستا وفا لا لو غږهان کړم بې وفا به وسې لا بنه
موسکۍ سوځې دلبنتې د عماد ړن پیزوستي کړې
ستا خندا دسترې کوزار د په ژړا به وې لا بنه
تحچه ژارې زما غم کښې بل غم هم به مالنبار کړې
ستا سودا زه سودائي کړم بې سودا به وې لا بنه
خان م هم خاور ایرې کړ ته م هم په اور دستي کړې
اې زما د کلو بنتې بې زما به وې لا بنه

ځواني

دا بسم الله خدایه: دا لیونۍ ده
چه ځواني نبیست دې او نبیست ځواني ده
بوډا خوشحال بابا سپین سر کړ پوره
وې خاني توره ده او توره خاني ده
د منان خان همسا د مناني دا ملا
دا هم ناني ده
دا هم ناني ده

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

مستهٔ رندی زما   روغه مستی زما

خاندانی ده

خاندانی ده

پلوشه

د مستې جینۍ نښه ده بنګړي دېر ماتوي

چه لږ و نور د مستۍ شي زر کې دېر ماتوي

کډے وړے

شوق کښې د وصال   چه مس خوته ورنه شومه

خوله کښې نه سګرټ و   زما خوله وسوځیدله

راغے د تهذیب باران   په ملک د خوار پښتون

ګم ئې جومات لاهو شو   ګم کوټه ئې څخیدله

نوے زمانه ده   که د کلو وصل غواړے

اوس په انګریزۍ کښې   واویلا کوه بلبله

ما سره دیوے نه کاوه   پیدا شوه بله

بند د لاس نګریزے شوے   ګړئ و چلیدله

تلے د لندن ته مجنون   اوس ډرایور زده کړی(۱)

او نه لیلی خرڅه کړه   موټر کښې ګرځیدله

(۱) ګی، کړی.

A .S.K B

خو ناست شاعر په کوټ کښې
هغه شان قصې د ګل کوي

شمع سره خاندي
ساقي سره محفل کوي

راشه زما ورور ده
د يار سترګو ته بيتوري وايه

ګل و بلبل پرېږده
الجبرا او جوميتري(۱) وايه

وايه ستا وجود دې
د وايټ د زاويو په شان

ښکلې دې آواز
زما د رېډيو په شان

د(۲) «سترډ» کاربولک
او شونډې د «کترين»

او ښه رنګين د کريم ممين
ستا ښکلې جبين

هېر دې کړه رحمان(۳) سعدي(۴)
غزل د «بايرن» وايه

«کيټس» او «شکسپير» دې
«شيلي» او «ټينې‌سن» وايه

او زه ليونى خدايه!
کله خاندم کله ژاړمه

لا هم پښتو لا هو شوله
نه په ژړې ورته ولاړمه

پلوشه

په غمونو کښې خندا کړه
په خندا کښې غم هېر نه کړې

او د دېړ په سودا کښې
په قيمت د کم هېر نه کړې

د وصال په لمحو کښې
د فراق ستم هېر نه کړې

---

(۱) هندسه. (۲) وایه. (۳) صوفي عبدالرحمن مومند (۱۰۴۲-۱۱۲۸ هـ ق) (۴) د پارسي ژبې مشهور شاعر او ليکوال مشرف‌الدين مصلح بن عبدالله سعدي شيرازي (۶۰۶-۶۹۱ يا ۶۹۵ هـ ق)

(c) ketabton.com: The Digital Library
A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

داچه ته نه ستر کوته خاندې   ددې ستر کو غم ميړ کړې

د الله الله په شور کښې

چه صنم صنم ميړ کړې

پلوشه

نه خوشحاله دې وفا کرم   نه خفه دې کړم ستم

ژوندیو تال دې چه غزېږي   کله زير او کله بم

دا يو دوه کړۍ ژوندون دې   په خندا خندا نه تير کړه

دا جهان خدائي جنجال دې

کله وران او کله سم

پلوشه

ژوند او ساز واړه دباد دې   ژوند هغه بويه چه ساز وي

ساز هغه چه سا پکښې وي   سا هغه چه نياز وي

ګړې وړې

خوند ورور جانه ډيرکوي خبرې بنوسئ(۱)

دوی وائي ـ لکه شوې ده ـ مونږ وايو ده هوسئ

نوم ئې په کور کوړه دی ـ ببو غيه بي بي ـ ايغئ (۲)

زبه خوږه ګران دې راله نه و کړا وه ترخئ

---

(۱) بنوځئ ـ (۲) اينې د شعري ضرورت له کبله په د خ ليکل شو؛

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د مینا ، سرکوسه ، شمشتي خواره ، شکرتاتي ،
تتې سره نے شوق دی نه نے لګي بنګړیواتي
واني ، ورکړیه ، کیږدۍکیه میدون ته بیزه بیزه
سه کښتي لوردے در شخومه په ډے پېزه

ځار در نشمه

اے خدایه ! عقل را کړه
اے خدایه ! پوهه را !
زړه کے مضبوط را کړه
او سینه لویه را
سترګے دلمر را کړه
رحم د خان را
بیا تول غمونه دی
د دے جهان را
ماته نے په سر کړه
ځار در نشمه

زه به نے ورمه
زه به نے ورمه

یار بها در را کړه
که همت نه راکوي
غیرتي ورور را کړه
که غیرت نه راکوي
د سکندر بخت را
د دارا خیال را
مت د خالد کښیني
توره د هلال را
اسلام دے پریوز ډماته
ځار در نشمه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه به ئې ګټمه

زه به ئې ګټمه

د شپې خېمه کښې   د عشق شراب را
پاک مل د لارې   لکه ګلاب را
د سپوږمۍ نور راکړه   لوبو کولو له
د بودۍ تال راکړه   جونو هلو له
جهان دې پرېږده   خُمار دې نشمه

جنت به ئې کړمه

جنت به ئې کړمه

پلوشه

مخ ئې و قبلې ته لېونے ترې خبر نه ؤ
سترګې ئې وې وازې د انسان په تماشا

عکس د سپوږمۍ ئې د شبنم څاڅکي کښې ولید
ځکه په سجده شو د جانان په تماشا

نشته دے د زړونو د خوب تعبیر کتاب کښې نشته دے
سترګې دې کړه پورته د آسمان په تماشا

خدائے مکه کښې نشته د منصور د لېوني خوږم واورېده
لاړ شه لېونیه! مشه د خان په تماشا

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې پروا لکه لولۍ وای

بې پروا لکه لولۍ وای په کلونو کړ خیدلې
او چه تول عمر ماشوم وې په بلا نه اوریدلې
د دنیا د وږ وستړکو بې خبره کړ خیدلې
چه په خوله د جانان نه وې د فراق وریتې غزلې

بې پروا لکه لولۍ وې
په کلونو کړ خیدلې

بې خبره چه آدم وی د رازونو د حوانه
نا اشنا مجنون وید وی د غمونو د لیلی نه
او و چه حسن خبر نه و د خپل حسن د غوړ ینکه

داز مازره و نا اشنا وې
د دې منو بد و د جنګه

ښنارۍ

مشي مشي نه
سمسور سمسوري خاخ خیر سره راغلي "دوه دوه پیسې د کلیجې (۱) دوه پیسې دي چاء"
کړي کنې
سره کړي کنې چانسکې خانو په بنار سره دي؟ مخ شته ناجوړه نیبو (۲) ناکنې منبه نه دي

(۱) په هند کې خیل مزدور بته دانۍ ، منځ کړه د دوه پیسې کلیجې او د دوه پیسې چای خان له راوړه (۲) نیبو لیمو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا قسم دی خان : دوه دی نمونځ سره به نوش کوے
(نا، ونه وے خان مونږ دغم نه به بے هوش کوے
داشه لاړه وبنیم تاله زوم (۱) نه انتظام کوم
خدایه وړنن د بنار کـــریلا متول په تا تمام کوم
څوره هغه کوټ باند ے دے پروت دسیټ دوکان
هغه سیټ دوکان پسے دی بل دسیټ دوکان
هغه سیټ د کان پسے یو وړوکی شان مسیت دے (۲)
خوا کښے یو پیل دے یونانی (۳) لـــین شان پلیت دے
اخوا دوه کوټـے دی یو راځی او دیو ورخی
هلته ناست دی کوټ بانا، نے دکان یو ددرزی (۴)
شاته زمونږ کوره دے مونږ ورځو به بله لاړے
اسی اوږی بیتهی اوسان وینی دکارے
لاړه که غاطشی کوره د غمځی دکان دے
دلته بنه تیکه جوړیږی الله مهربان دے

---

(۱) خم . (۲) مسجد . (۳) نالی : لیټے (۴) خیاط .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

حوره

خلاص شراب جنت کښې شو نو لګې راغې د حورو
ګډې په خندا شوې يو باغچه کښې د انګورو

ته ترې چې ترې پټه شوې د ګل د بوټي خوا کښې
څه مجبوره تا شوه د بلبل په واويلا کښې

راغې د شبنم اشنا ماليار د باغ غمګين
وې ليدو په ګلو کښې ديو بل ګلاب رنګين

وې کښو کاو په شونډو، سر کښې ديو په سينه کېنود
راغله ليلى سرې د مجنون په سينه کېنود

خوب کښې دے جوړ يا چرته د خپلو خوندو ساز واورېده
چرته د باغ کوټ کښې دے د زړو وطن آواز واورېده

وې لوړ ستورو ته په مړاو سترګو کورے
د باغ درته ياد کړلے حورې! باغچې نورے

زور ند د دره ستورو نه چه ستا د زړو تماله
پروت چه په د زلفو کښې د منګ په خاى هلاله

هغه چه به لرو کښې د ستورو کړ خېده له
يا به د سپوږمۍ شغلو کښې پټه کړې يده له

حورې: ما هم بوخه درنا د غه جهان له
تا سره به زه هم خوا کښې تاله د ا چوم خان له

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غمګینو سترګو

خوب کښې بابا ولیدم　　مور م پیدا کړم
د سپوږمۍ عکس وې　　زه هم رڼا کړم
قسمت خلق کړې　　کله په دنیا
ځوانۍ ویده کړم　　راویښ لیلیٰ کړم
غمګینو سترګو
دغم اشنا کړم
مینې شاعر کړم　　او غم دانا کړم
یار لیونی کړم　　بیا ئې اشنا کړم
مرګی ته خاندم　　ژوند ته ژړا کړم
کله موسکې شم　　کله ژړا کړم
غمګینو سترګو
دغم اشنا کړم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

عدم تشدد

د غضب په نیلي سور شو   د شیرشا(۱) لمسی باتور

سترګې یې د پښتنو سرې شوې   چې نیم اور دې او نیم نور

خوان کړل شنه بریتو تاؤ بیا   په مستۍ چتر روان دې

دیار مستې سترګې وینې   بې خبره د جهان دې

مور ئې زنې دې په سر قرآن بیا   خوئې سترګې کړې لې تورې

د بابا پښتنو سترګو   ورته وکړې قصې نورې

اې زما د نیکه خویه!   اې زما د مینې ورورہ!

اې د نن بابا بچیه!   اې پیدا الهٔ نن ګې مور!

سترګې دې ګې درنا ستا   لا اس د تش تیره د څه شو؟

د غضب په نیلي سور شوې   فولادي زړه دې څه شوہ؟

وې په نوې مستۍ مستہ   پاکه وینه د پښتون شوہ

وې ګوره که لیلی بیا
تش په مینه د مجنون شو

---

(۱) مرګ شیرشاه (۹۵۲ ه ق) م ص د بهار د ایالت په سهسرام کې مسح دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جدائي

جدائي راغله بیا تکه توره

که لوګي وخوت د عشق له اوره — جدائي راغله بیا تکه توره

بې خودي لاړه زړه مستي شوه — وریته پڅېل اور وریته مستي شوه

بلبل ورور راغی د بوټي خواله — ویل خدای دې مل شه د خاورو لاله

جدائي راغله بیا تکه توره

تازه پسرلي کښې په ماخزان راغی — ساقي کړه خلاص پیمانه د بل دوره راغي

سړي کړ نیکته بوي د بوستان شو — مجنون شو خاورې روح د جانان شو

جدائي راغله بیا تکه توره

که لوګي وخوت د عشق له اوره

فلسفه

واوره فلسفه د لیونتوب د لیوني نه — دا آیت خو نه دې د قرآن کښې ما ویلې دې

مرګ او ژوندګي یو د غم او خوشحالي یو دي — ژوند چه تر مرګه نه وي مرګ چا ملګه لیدلې دې

زړه لکه پیاله د خوشحالي غم یې شراب دې — توبه رخصت نشي تا خو غم ته نسکور کړی دې

خوند ئې جدا دې د ده نشه یو د دواړو — د دواړو کښې خمار دې ساقي د سترګو تلې دې

مرګ کښې پټ دې راز د مرګ ژوند دې پرې نه پوهیږي

دا آیات خو نه دي خو قرآن کښې ما ویلي دي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د فقیرانو سوال

سترګو د جانان کښې زما   ښکلې جهانونه دي
وا دې خله دنیا   زه ورېسته د دنیا نه یم

ګوره د فقیر کچکول کښې   تاج د سکندر دې پروت
زه یم د سخیانو   د شومانو ګدا نه یم

زه ئې په غرور درېنه   د مینې په نوم غوارم
زه مانګ بې نیازه   ستا د ویرو واویلا نه یم

هغه مستي غوارم   چې لې مرګ نه شي وژلې
زه دې د غمونو   د بېګا او سبا نه یم

یو د سپوږمۍ خاخکې   ماله تمیک له د جانان را
زه یم د خوبونو   د لالونو ګدا نه یم

تښته دنیا کې که دې بنې   نو اې امیره!
ستا شوه ستا دنیا
زه ورېسته د دنیا نه یم

۱۴ جنوري ۱۹۴۱ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جانان

دوه مینو سترګو کښې رڼګونه په سوونه
ماته ئې جهان د ګل کړ د ګلونو د نورونو

کوټ ئې د ښهرابود جنت په جهان راکړ
خوب کښې ژوندون راغے شوږ وندو د ځوږ

سینې د سپوږمۍ د رڼا لپې ډکې ډکې
ونوستې (*) تا خاورو کښې زما په قدمونو

رب دے راته و ښود پټ د مینې په رازونو کښې
وادے چول غولۍ کښې زما ستورے په پلودونو

ساز د حورو او درمستاد حسن په سازونو کښې
ماته دے رب و ښود پټ د مینې په رازونو کښې

رباعی

که تش په عقل وے په لیاقت وے
نه په نصیب وے نه په قسمت وے

شیطان به نن ولاړ وے له جبریله
غني به هم لایق د ولایت وے

(*) نوستل: شیندل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

نه په لیونتوب ترې فلسفې کړله څه جوړه — نه په فلسفې ترخه کړه جوړه لیوني
داګوره وړه دنیا کړه وړه روانه ده — بویه دومره بویه بویه بخت د خوار غني

دا دستور د شمار د وخت تلل د ساز لیدل
سنه خو نېټو لا دي چې پېړۍ وشوکني

پلوشه

هر چېرته تو براق دي که ئې سوره د محمد په شان — هر چېرې کعبه د ده کړه او سېزي ابراهیم پکښې
هر لار مکې ته ځي چې نیت دې د مکې وي — هر تېر ګلشن د ګې ورته ورانکي نسیم پکښې

لیوني

یو ښار روان کړې د نرو نرو کو خودي — یو خیال روان کړې په زړه کې د تلو سودې
یو سره روان کړې په ملکې سوز او ملکې ساز — یو عشق د حقیقت د جوړ کړه د عشقونو د مجاز
یو کور روان کړې د خوبونو د رنګونو — د تور تمتر سنو کو بلبل نکو سرنګونو
او خانه ئې لیو سترنې د کې د مستونه — وحدت روان کړې ئې د لکها بت پرستونه

او کله لیونتوب فلسفه ګل او صنم واني
او کله د مستئ خبرې د پېرې په غم واني
سره ئې پاګل غورنئي مخ د شبنم پرې پټوي
او بل مست خرو ئې د سترګو غم پرې پټوي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سوال خواب دلیوني او ملا

لیونیه! مکعه څه ده؟	ملا: کور دیو عاشق دی
کوټنۍ دي کښې ډېرې	د همو رب خالق دی
لیونیه! ایمان څه دی؟	ملا: دا دې پوخ ګمان
دیو خوب په زړه لیدۀ دی	د وصلونو د جانان
لیونیه! جنت څه دې؟	ملا: ستا جنت پټی ده
او زما جنت وصال دې	یو خمار یوه مستي ده
لیونیه! حوره څه ده؟	ملا: لهره(۱) د خمار دې
یوه کرښه د شفق ده	د خندا بربرکۍ ده
لیونیه! نشه څه ده؟	ملا: دا په سیل واته دی
د مستۍ رنګین محل کښې	دا واته نتواته دی
لیونیه! چه لمونځ څه دې؟	ملا: خاورې ښکلول دی
د جانان کوڅې ته تلل دی	د امید ارمان کیدل دی
لیونیه! سجده څه ده؟	ملا: خان خاورې کول دی
د مستۍ د کلوهار	د یار پښو کښې اچول دی
لیونیه! ژوندون څه دی؟	ملا: زه یمه ژوندون

(۱) چپه - موج.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا زما د خوب لیده دی — د سبا او د پرون

لیونیه! وصال څه دے؟ — ملا! بنیست کښے د وبیده دی

دا په ستورو کړ کدېده دی — په سپوږمۍ کښے خوب دی

لیونیه! حسن څه دی؟ — ملا! لهر د خمار دے

یو موسکی موسکے نشا خیال دے — یو نرے د رنا تار دے

لیونیه! ته نے څوک؟ — ملا! زه د چا ارمان

زه یو گل د چا د کوتو
پروت په پښو کښے د جانان

دارالامان ۲۰ فروری ۱۹۲۲ ع

پلوشه

چه بےخودی د یروشی د خودئ رنگ ورکوی
یا بو د اتوب له هم د خوائي رنگ ورکوی

غم چه د یر زور و کړی د خوشحالی په شان
د ژوندون تار له د قصانه شه رنگ ورکوی

ستر کے چه تشے شی خوب نه د ک وینی
په تش کاغذ مصور مستانه رنگ ورکوی

سحر له شپه ورکوی شپی له سبا ورکوی
د فلسفیانو سله ارنګ دور رنگ ورکوی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کلے وړے

مېچ د زمرے سترګې شکوي ماشي د اوښ وينه

خدايه! ستا دا عجيبه دنيا تورۀ ده که سپينه

مړ لسو ګيدړو ببر شير په بوڼدۍ چړګه کړ

سپوږ شغال په پړانګ دے دغږ خوږ ښکاله خينه

پرېوځي چوارې ته ځان ګانه په دتۍ زړو کړي

ښکلے ستا د ګوتو جوړه ځوانه نازنينه

ناسته ده د دم دلندن لوړ په سرو وړينمو ګنبے

لوړ دلوے شيرشاه لوړ ئے په لاس دے لوله خينه

مست مغرور سر د پښتون تيټ سترګے ئے ښکته دي

شرم داسې شرم چه شرمونه شرموينه

پلوشه

که شړنګ دے که ړنګ دے | ټول رازونيازونه دے

که ښايست که مستي دے | يو ناز يو انداز دے

که حسن که نور دے | يو سپين سپين سحر دے

که ګل که ياسمين دے

يو سوز او يو ساز دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

روند به څه قصه د دې رنګين جهان د رنګ وکړي
دا نيمې مړې کوتې به څه ستا د طبعې شرنګ وکړي
وچې سپېرې شونډې به په څه ناز او نياز وکړي
دا غمګينې سترګې به په کومه نشه رنګ وکړي

د پسرلي شپه

د پسرلي شپه وه مسته مستانه — ستوري کېدل ډېر روښنا روښانه
سپوږمۍ ولاړه وه ښکلې حيرانه — لېوني سوال کړه د خپل جانانه
د نام پوهې له د لامکانه را — مستي مې سترګو له د خپله ځانه را
د خپله ځانه ياره! د خپله خپله ځانه — لېوني سوال کړه د خپل جانانه
ناګاهه برق شو د رباب د نوره راغې — څه په مستۍ راغې څه په غږو دراغې
مستي شوه کوونکه مستي ګويا نه — لېوني سوال وکړه د خپل جانانه
او لېوني چه ورته زړګی کړ لړې — ډېر په خوارۍ به يکښې څه شي شو بخرې
نور ډک د ځانه او ډک د جهانه — لېوني سوال وکړه د خپل جانانه
د رباب د نوره بنيست او رڼا الاره — او د جانان مستي جانان له بيا الاره

لېوني با تې شو خيرې کړ يوانه
د پسرلي شپه وه مسته مستانه

شمله. هندوستان ـ ٧ ستمبر ١٩٢٢ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دعا

دې بې انصافه د زور جهان کښې — دې بې کينې د بېغوره جهان کښې
دې په غريبو نسکوره جهان کښې — سترګې ليدونکې را عقل روښان را

زړه م مين رارته! زړه م جهان را

دې د مطلب او تکو په دنيا کښې — دې د را بنکو غونډلو سودا کښې
دې خوږ زړه هرو سنګلې بلا کښې — مينه بې طمع را زړه بې ارمان را
سترګې ليدونکي را عقل روښان را

دې د ره غواوتو جهان کښې — دې بې کينې د بېغوره جهان کښې
دې د بد نيتو داور جهان کښې — پاک د اتکې په شان نيت او ايمان را
سترګې ليدونکي را عقل روښان را

دې بې همته کمزورې دنيا کښې — دې په نفرت تورې تورې دنيا کښې

. . . .

مرګ چې ترې ديرېږي داسې ايمان را
سترګې ليدونکې را عقل روښان را

سر بې پروا مستانه د منصور را — سترګې خاکسارې مينې د نور را
ښکلې هر خيال ايمان د سرور را — زړه د ملنګ را او شان د سلطان را
سترګې ليدونکې را عقل روښان را

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعري

لږ خیال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان
لږ ټنګ کړه غوږ ځنګ کړه یو آه د ارمان

لږ نور کړه لږ نار کړه لږ سوز کړه لږ ساز
لږ یار د سپوږمۍ شه د ستورو همراز

لږ کوټ د کعبې کښې لږ ګل د شیراز
لږ باغ لږ باغچه شه لږ تور بیابان

لږ خیال کړه لږ تال کړه لږ شان د جانان

جنازه

سر مې لوګی شه لټاسترګې مې
شونډې مې خاورې ستا د یار شه

قربان خلمي لټانه قطار قطار شه

ته د خزان کښې یو ګل د بهار ئې
د تورې شپې کښې ته یو زیړ د سار ئې (*)

ته د بهار خوب د ګلی وران ئې
ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې

ته د پښتون د ناموس او د ننګ نښه
ته د پښتون د سپین بږیري ملنګ نښه

ته زمونږ د د صبر د جنګ نښه
ته یو ګواه د پښتون د مړ اڼې

ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې

ته د مینې او د زور او طاقت قصه
ته د شهید د مستۍ او د شوکت قصه

ته د پښتون د یو خیال او د نیت قصه
ته یو آواز د مظلوم په آسمان ئې

ته د بهار خوب د ګلی وران ئې

(*) سار: سهار.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاس به دې وي پر قوم زړه په حصار ننیې　　یا به ته په خیبر یا زما په دار ننیې
سره مې لوګې شه له تا سترګې مې خاورې ننیې　　ته د بهار خوب د ګلې وران ئې
ته یو تصویر د پښتون د ارمان ئې

مور

دا په سترګو د مریم کښې　　چې ژړا وه که خندا وه
چې ئې سور په صلیب ولیدله　　د عیسیٰ د زلفو ول
دا غځه وه دا یمه تا ته؟　　چې رحیم ئې که رحمن ئې
چې په خاورو کښې ګرځې خارې　　د ګلاب ښکلی اوربل
دا مستي وه که معراج و؟　　دا جهان ئې چې روښان کړو
که د نور دیار د سترګو　　دریابونه بهیدل
چې دا کفر که ایمان و　　چې دا زړه ئې لیونی کړم
چې دا غم مې په خندا شو؟　　که مستي مې وژړل

د ښاپیرو شهزادګۍ

د سرو زرو محلونه کښې یو تخت و د لالونو
او چت د غره په سر و یو کمال د کمالونو
چاپېره تر خندا وه او مستي مشغولا وه　　ګلونه وو سره نه وو رنګونه وو رڼا وه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اوناسته دې د محل کښې شهزادګۍ د ښاپیرو وه
چه جوړه له خوبونو ښایستو نږۍ نږۍ وه
مادې اېي بي د جنت : زه ستا د دې ملنګ یمه
دې تنګ د دې جهان د غمونو نه تنګ یمه
لږ پټ مې کړه د غم د توږو سترګو نه محل کښې
زر ورکه دا ذره به شي د ستورو په غوبل کښې
او ستوري را پورته کړې پستې د ښا سپینې
نازکې نازنینې په رنګونو کښې رنګینې
ورو غم پکښې راوخوت لکه لوړه د ماښام
چا ډک کړه له شرابو د سپوږمۍ د ښا جام
وې واخله دا محل دا تخت دا تول ساز و سامانه
د غم په تیږ نشته څوک پټ به شي له ځانه
څه : پښبوله د جانان دې دا غم د جهان یو سه
څه ځا ځکیه : دا د ریاب له یو قطره دا ارمان یو سه
نه غم نه ته خندا نه بهار نه ته خزان
خو ما لیدلي خوب کښې دي د حسن یو جهان
چه ډوب به په مستۍ کاندي ستا غم او ستا ارمان
ماوسره مې لوګی شه له تا سترګې مې قربان

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

راځه چه د نوي جهان له دواړه شور روان

اې ستړنګه د کونګرو! د رباب تال او شرنګ کښې ډوب شه

او اې اوراورکیه: دلمر په رنګ کښې ډوب شه!

دې رنګ ته نیولی یم ما د ربلو ته نه پرېږدې (۱)

او ما خپلې وزرې الوتو ته نه پرېږدې

زه

اې د منطق فلسفو ملا! اې د جنت د قصو ملا!
اې د جزا او قسمت ملا! اې د دوزخ او جنت ملا!
مکړه ما ته قصې د ژوند نا ورم ته خو مستا قصې د ژوند
زه نه مالي یم نه خان د باغ ما ته ته خله کړې د استان د باغ
زه خو د شاتو مچۍ یمه شاتې پېژنم او ګل پېژنم
زه یو وږمه لولکۍ یمه مستانه راتلل او تلل پېژنم
زه یو څپه د نسیم یمه بس یو لمحه د ما بام پېژنم
زه یو قطره د شرابو یم شونډې پېژنم او جام پېژنم
نو ما ته ته خله کړې د استان د باغ زه نه مالي یم نه خان د باغ
زه خو د شاتو یوه مچۍ یمه شاتې پېژنم او ګل پېژنم

---

(۱) دا شعر نامکمل غوندې دی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یوه وره لولکسی یمه   ساتل ئې راتلل او تلل پېژنم
زه خو یو شپنک د کوټنکو یمه   پښې د رقاصې کښې تال پېژنم

زه یو څرې د سوز یمه
غم پېژنم او وصال پېژنم

تول او تال

په ستر که دې پردې دلیونتوب دی لیونیه :
ته نه پېژنې تول ، ته تش تال پېژنې

ته ستر کې دلیلی وینې لیلی نه وینې
ته زړه د سیپي نه پېژنې لال پېژنې

ته وینې د کلاب ستر کو کښې سور د ژوند خمار
نه ئې جال الجهېږي وینې نه ئې جنجال پېژنې

اوا دادم زویه اې ناز بینه د الله :
د زړو کالو باب کښې ته یو کال پېژنې

زما او ستا خبره دا تې ماشي واره دې
زه تول له لیلی وینم ته ئې یو خال پېژنې

نه ترک د لوګی ترک یمه د تول د آدم
ته نه پېژنې تول ته تش تال پېژنې

خوخاص د دې دوو لیونو ستر کو د پاره
زه جوړه خپل تصویر کړمه د تکو د غباره

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خرو

تو تو تو خرو: ووه تته تته

ارمان زما الندي له فرنګه شنه جامه کړه کته
خبرې اوس پښتنې کوي شمله نې ده بې بته

یو نوې اسلام راغی د خانانو د محلته
چه خوښ نې دی مونږ داکړي هجرت د جماعته

تیز ګرځي په پترول کله بره کله ښکته
په بله تماخچه ګرځیږي (*) ویریږي د پنډه ته

ووه تته خرو: ووه تته تته

ارمان زما الندي نن په اسلام کړینې دے ننګ
ارمان زما الندي سبز کال ګړلي دي بادرنګ
ارمان زما الندي کښې دي چالونه رنګ په رنګ
ارمان زما الندي: کله پلن شي کله تنګ
ارمان زما الندے وي کله بڼ کله ښکته

ووه تته خرو: ووه تته تته

(*) ګرځي ګرځوي.

A .S.K B

ارمان زمالنه یې : لوړې خپنه د هاتي

په نسل فتح خان او په خویونو حلاتي (*)

ارمان زمالنه کېنې زړه کینه ساتي

ارمان زمالنه نن کوي کاروبه خیراتي

زمالنه حاجي شونه مېښان مې ژوندلته

وروه تته تته خرو : وره تته تته

زمالنه غصه دې نن غیرت د مسلمان کتهي

مروله جنت کتهي ژوندوله داجهان کتهي

زوي له نوکري کتهي او خان له پاکستان کتهي

داستاد رقیب دلال به نن تاله جانان کتهي

په بلبله تمانچه ساتي ویږیږي دپلټه

وروه تته تته خرو ! وروه تته تته

ارمان زمالنه چه پخو رلګه زمرے دے

په لنګه کېنې سنبه د ږږ ږ دې خوکو بوږوني کېني نرے دے

په فکر افلاطون دے په اخلاقو بناپیرے دے

په عقل لږ ښخین دي خو په ژبه چرچر دے

ارمان زمالنه دے دکړدچل او د حکمته

وروه تته تته خرو ! وروه تته تته

(*) فتح خان برېڅ او د جلات مجبر بادغني حلات ته اشاره ده .

(c) ketabton.com: The Digital Library

الله: زمالنه، نن د فرنګ نه ګټي خان

الله: زمالنه، هم ګټي مصر هم ایران

وئ نیت مې د کعبې دی خو لنډن ته دې روان

هند دې فیرنګي ته خوځي نه لګي هندوان

ارمان زمالنه، نن نه کوکړې داو نه بته

ووه تته تته خرو! ووه تته تته

پرون زمالنه چیرته ولاړو په دیران؟

پرون زمالنه چیرته خوړل پردي توتان

پرون چه جهان وران و، و زمالنه وودان

پرون د چا په دین و چه دا نن شو مسلمان؟

زما د نبادي مشه استاوي غم کښې کومه ته؟

ووه تته تته خرو! ووه تته تته

زمالنه یم: واوره د بوندی ئ لګی د خار شم

دښمن ته مِ دښمن شه نو زه یار به ستا د یار شم

که خې د جانان کوې ته زه به ستا د پښو غبار شم

ته خار شه په وطن نو زه به ستا د سترګو خار شم

که سم نه شو روان چه که به زه د رومه بنګته

ووه تته تته خرو! ووه تته تته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسلام

اے په اسلام مینه! اے سیاسی مؤمنه!
نن چه اسلام ستائے ستا یه دے خوګ پرون!
دا مغه مغ دتپوس خونړی شنه پرونه
دا د عقاب پنجے د بنا پیرک دړونه
نن د جنت وعدے پرونی دوزخونه
چاربیته مغه زړه خونړی دی سرونه

اے په اسلام شیدا!
اے سیاسی مؤمنه!

ستر دے برکے بھرکے برک دے ایمان د ننه
پرون ئے خان نه کاته نن دے اسلام کړتی
په خرخ دننګ دپښتون خپل ننګ او نام کړتی
زما په وینو چا له ایران او شام کړتی
او د شرابو تاجر ساقی او جام کړتی

اے په اسلام مینه:
اے سیاسی مؤمنه!

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه به وي رټ ته خپل — چه ئې د ګوړ دننه
تا د پښتون ستر ګوته — د تيارې جال جوړ کړ
او د جناح د خره — دې خر دجال جوړ کړ
غلاف کعبې له دې — دوايت هال جوړ کړ
ماله لندن ګنبې تا — نوې هلال جوړ کړ
او د بلا نه دې — ما ته بلال جوړ کړ

اې په اسلام شيدا!
اې سياسي مومنه!
ګلاب نيوې نه شي
چرې د زوزونه

او د رقيب نوکر — نن ماله يار ګڼې
زاغ نن بلبل ګڼې — خزان ګلزار ګڼې
مناپيرک جنګ له وړځې — د شهباز پلار ګڼې
نن په بورا له ګونګټ — د ګلو هار ګڼې
او د کافر نوکر — کړې د اسلام پالنه
اې د ګنو وطنه! — اې درندو وطنه!
او ګوره شرمښ ته — کوې د شپون آواز
نن چه بانګونه کوې — څه ئې کړې پرون آواز

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د نفرت کړیکو کښې   د مینې سوز او ساز
پرون عمل د یزید   او نن نامه د ایاز
لږ خو پلې سوچ وکړه   زما ساده پښتونه !

اصلي مومن کړه بیل
له سیاسي مؤمنه !

څوک د عیسی په شان؟   مستي د دار اخلي ؟
څوک د نمرود کاله کښې؟   د موسی لار اخلي ؟
څوک د رقیب په محل؟   نوم د دلدار اخلي ؟
څوک تر ټول جهان غوږ ځوي؟   سترګې د یار اخلي؟
غماز لږ وپېژنه !   ایاز لږ وپېژنه!

اې د ګنهو وطنه !
اې د رند وطنه !

سیل

څه چې لږ سیل وکړو   بره آسمان ته ځو
د دې تیاره له کوره   د نور جهان ته ځو
څه چې مستۍ له ور کړو   د بې خودۍ وزرې
څه چې جنت ته ځو   څه چې رضوان ته ځو

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا د خزان تیارے | کړو په تیارو کښے دے
څه چه بهار له ځو | څه چه بوستان له ځو
دا د جهان خبرے | دا د ملنګ تکورے
تخت تاؤس ته ځو | ماه تابان له ځو
او د رقیب دکوڅے | د دربانی نه کوو
مونږ مستانه لیونی | کور د جانان ته ځو
مونږ د جانان د شونډو | شراب څکلی دی
څکه مست مست مجنونان | نن بیابان ته ځو
مونږ یو، بخرے د نور | لړے لیدلی دی
دګل په شان په خندا | غیږ د خزان ته ځو
راځه چه میرے کړو | د دنیاګۍ قصے

څه چه لږ سیل وکړو
بره آسمان ته ځو

۹ جنوری ۱۹۴۶ع

کډے وړے

د محمود غمګینے سترګے | ځان له څپل ایاز لټئ (*)
که زما بیګانګی نن | ستا د زړه نیاز لټئ
د لیلی سترګے ژړیږی | د مجنون د سترګو غم کښے

(*) لټئ : لټوي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

نرګس مړاوی مړاوی ګوري — د بلبل آواز لټوي
راځئ وجد څه مستي ده! — چه الله ته مې آدم جوړ کړ
معشوق د مینې ساز له — د عاشق آواز لټوي
نه دا غم د فلسفې دے — نه دا رنګ د لیونې دے
د کونګرو شرنګار روان دے
حقیقت د ساز لټوي

مسلمان

مسلمان هغه بنده دے — چه شونډې ئې تل موسکې وي
سترګې د رڼا ئې — له غوړیو په پسرل موسکې وي
سپین ایمان ئې لکه تنده — بې د ځانه هر څه سپځي
د جانان د دراير وته ئې — زلفې ول په ول موسکې کړي
چه ئې زړه ډک د آرام وي — لکه بېخ د سمبله وي
خوله ئې ډکه د ګلونو — لکه باغ د صنوبر
راسې مست دے سرشار — لکه مینه د کافر
اراده کلکه ئې کړې — لکه څوکه د خنجر
د وجود هر څاڅکي وینه — سره په مینه د دلبر
په سینه کښې ئې رڼا وي — لکه څرکه د جوهر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

په زړا کښې ئې تاثیر وي ... په خندا کښې ئې اثر
مست ئې بر په هرڅه بردي ... لکه مست د سکندر
د زړه نور ئې لکه شمع ... پرے اور رونه بل موسکي دي

د بلبل د خولے آواز ته
داغوټې د ګل موسکي دي

رڼا د شمع کښې د سحر نور راغې

تا و دغه مے لاړ ماسپښيني شو ... لکه دمنی یخ باد د سپینې شو
سرور د سترګو دیر خو د زړه کم شو ... او د فراق استاځے یخ د صنم شو
ساز کښې سرونه نن د خاموشۍ خیزي ... د هوش جنګ ے په کور د بیهوشۍ خیزي
بادشاه شهزادګي شو د خپله کوره ... د شفق سره ځکونه شو لړه توره
او: ستاره کښې شرنګ هغه د ماښام نشته ... سرور په سترګو کښې د خیام نشته
پښې د رقاصې سرے خوبان ئې هغه نه دے ... بانګ د بلال هغه بلال ئې نه دے
په جام کښې ګوټ ګوټ شراب که ګمیږي ... سپرلے خلاصیږي ګلاب ګمیږي
او: رڼا د شمع کښې د سحر نور راغې ... باغ د بلبلو ته نوم د باتور راغې
د غوټو سترګو له خیال د خزان راغې ... لړزه مستي لاړه او لړزه ارمان راغې

او د فراق سوزے په وصال پریوت
ستوري راختل او هلال پریوت

۳ مارچ ۱۹۲۹ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

زمانه بخت د شمع بخت دی یا به مړ یا به سوځم — یا به بیخ له دې دنیا ځم یا به پاسه په چپو ځم
عجبه عجیبه لاره عجیبه کاروان روان دے — ما ورته ستړي په اوله بیاني که ځمه او که نه ځم

۱۴ اګست ۱۹۴۷ء

نن انسان شو د انسان د وینو تږے — نن مجنون شو د جانان د وینو تږے
دا سړي رانده په سترګو رانده شول د تندے — چه ترې پورته شو حیوان د وینو تږے
دا محل د چاپاچا د شان او شان نګ دے — که دا پرېوت دے بیابان د وینو تږے
دا قصه د یار د کور او استانے ده — که د ظلم یو داستان د وینو تږے
دا سړي هر چه بنا مار ورته پښخیږي — دا تاو چه کړي جانان د وینو تږے
دا سړي تور چه لمبه کړي خپلے سترګے — دا ځان چه وي د ځان د وینو تږے
دا سړي رند چه د آدم په وینو مست کړي — دا شه چه کړي آسمان د وینو تږے

لیونیه! د مستۍ باغ ته تر تښتے
نن د تندے مرے جهان د وینو تږے

تول (۱)

جال نه دے د دام نه د تول بخکے: تول! — یا به په دوخان یاره یا به شی پردول
یا به قلم یو یا تق به دلته (۲) واور — جال نه د دام نه د تول بخکے: تول!

---

(۱) د منګے په شان منزل. (۲) هغه آله چه غنم پکښے نیولے شي، او که هم ورته دیل کیږي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ارمان

ما د ګلو باغ کړلے د خزان ګښے — د جنت خوب م لیدلے د جهان ګښے
ما د ځمکے په مخ هغه لال کتلو — چه موندلے شی په برج د آسمان ګښے
او زما په ځوانۍ مست په عشق خوږ زړهٔ — فرق ونه کړه په تصویر او په جانان ګښے
زهٔ په خپل ارمان مین دم په تا نه دم — ځکه زړهٔ تیر ومه په ارمان ګښے
ته چه را غلے ستا د زلفو ارمان لاړهٔ — هامستی د مجنون پائی بیابان ګښے
ماله سود د وصال نهٔ یا شو ګښے ورک شو — هغه یار چه م موندلے وُ په زیان ګښے
زهٔ په غم مست په فراق بانده مدهوشه — مرم د تندے د ګلونو په باران ګښے
پتنګ روند شو د لمر سپینے رڼا روند کړه — لولګئ ګل سپے ژاړی ګلستان ګښے

د ځوانۍ مستی م شوله ځوانیمرګه
د جنت خوب م لیدلی د جهان ګښے

بکواس

راځه زما زړګیه یو به ته شے یو به زهٔ — یوه ورځ لولګه او یو ګل د لالا
یو شړنګ د غوړځنګ د ګکا ړنګ مستیٔ — شو سور په ملغ په خندا خندا
روان شو جانان له پېښې او سرهر — په نیاز په خرام په مزا مزا (*)
یا خوب به لیے په کتے د لولګئ کا وه — یا ته به دا ورا ور کوه رڼا
څو د ډوب په قطرے د شبنم ګښے مشو — او چت په ملغ په خندا خندا

(*) مزه.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پلوشه

او د بنده مثال لکه خس دے　　　تو د شي لوګي وکړي رڼا کړي جوړه
لمبه شي و سوځي خاورې ايرې شي　　　بوره ابي پر ذرا کړي جوړه

دوه خبرې

نن مې ماته جانان وکړے دوه خبرې د مستئ
د فقير کچکول کښې ګوره ملغلرې د مستئ
چې زور دُ که جمال دُ ماسره په پښو کښې کېنوُ
چې به زه ترے کړه ځيد مه لړے لړے د مستئ
د فراق سلو صد دلربوه لمحه د ديدن بس دے
د غم زد کاله ايرے کړے يو بڅرے د مستئ

کږے وږے

څه که نه و نيمه سپي ستړګے خمارے　　　نړه پيژنم د سرو ستړګو خمار
نه کعبه مې ده ليدلې نه پرے پيژنم (۱)　　　نه خو پيژنم لولئ او لاله زار
نه مې حوره ده ليدلې نه ئې غوارم　　　زه ليدلې شم سپوږمئ د دنيا تار

(۱) پوهيږم.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غریب خضر شوند لیواله د چینې کړ | ماله ګوټ راکوي شرنګ دستار
لکه بیخ د سمندر دوب او خاموش دے | دا بې پروت دے د مستۍ بیخ کښې قرار
او پر ته د قرار جرو کښې مستي ده | عجیبه مرګي ته ده عجیبه لار
په نصیب او په تقدیر م برے وکړ | توکل یم شو قسمت م د اختیار
په جنت او په دوزخ م څه کار نشته | د دے دواړو بره مالیدلے لار
له جزا او د سزا نه بے پروا یم | خو پوهیږم په فراق او په دیدار
که غم وي نه که فراق وي که دیدار وي | مستول کوي کنځل هم د دلدار

په خندا به شي غني په لمبو سوړ
په دي شنو سترګو که ستا پیرزو شو اور

دنیا کې

دنیا کښې څه ده غم او غوغا څه ده | سوک داور سوز او سودا ده
لیونوالۍ یاره خره دا ده | چا جوړ کړے خیالونه، منبه مشغولا ده

ډالۍ

سترګے دے رنګینے دي نیازبینے دي مهینے
شونډے دے ترسکونے او خبرے دے حسینے
ستا سینه د ساز او د ارام یو خزانه ده
ځي د مړ چا شونډه وله ستا کوتے سپینے سپینے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اے د حاتم لورے! خزانہ د عشق دے لوټ کړلہ
چالہ لپے دے ډکے چالہ پیسے پیسے
دا خو د جانان د سترګو رنګ د زړہ مستی دہ
دے نہ جوړ جنت دے او د حورو خولے ډیرے شینے
تا چہ باغ تالا کړ د مالیار کوړلہ بہ څہ یوسے؟
تہ چہ زړګی تش کړے نو د یار کوړلہ بہ څہ یوسے؟

۲۹ جولائی ۱۹۴۶ء

ګلہ وړے

پښتو! تہ کی جنہ! تا ملا بابا دھوکہ کړو — راضی شو پہ پیتی د ګل ګلو نہ خبر نہ شو
او بیرغ یې چیران د ګلے غټې کړې کلہ کاڼن — بہ یې لاهالہ دا د تلونہ خبر نہ شو
منمہ د جناح کاکا چہ لوخ بنا تک ئے راغی — د ډبہ د کو تکہ د ګولونہ خبر نہ شو

کوره لیونی تہ پہ مړہ خیټہ بوډا شو
د خولے او د ګولمو د سلسلو نہ خبر نہ شو

قصه

توره توره شپہ د جرئ — توده توده د غم قصه
صب … سپینہ نښتہ د خوانئ — سپینہ سبا تہ د شبنم قصه
ښکلے بنیستہ د امید دنیا — سپوره زړه د ستم قصه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

خوږ او مهین دی نوم د یار ښکلی پسته د صنم قصه
ما ته قصه د پسرلی وکړه ناورم د دیر او کنشت قصه
ما ته قصه د جانان وکړه نا ورم د دیر او حرم قصه
ما ته موسکې مخ را واړوه پرېږده د فضل او کرم قصه
وایه د رحم او نوم خپل مکړه د دوران او ستم قصه
زور او اور او شور دا داده ستا د کرم قصه
شړنګ ستا غوږ رنګ د زړه دا ده زما او صنم قصه
اور او خوږې سوز او ساز څه د مستئ څه د غم قصه

مالا خندا خندا راځي
مه کړه د دوران او ستم قصه

کړې وړې

د یرنر زمالالو خوچیني (۱) رانه خراب کړ
ملا پیښتی ته تینګ وخوفیرني رانه خراب کړ
صاحب هنلر کړ فتح خوږ خیته فتح نه کړه
دے تر ښے مسالے هندوستانۍ رانه خراب کړ

(۱) صوبه سرحد کښې بوری ته چینی وائی . یو وخت چه بوره د ډیر سخته شوې وه د بوره د پرمټ لره د رشوت او لالچ وچه د انګریز او د هغوی دپاره لوخوا په د قوی تحریک مبارزه وراندې کیده . غنی دے خبرے ته اشاره کوی .

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

او خان لالا م ورک ؤ په اسلام او په ملت

مرید به د جناح ؤ خوجینئ رانه خراب کړ

کوم لیونی به د پېرغټ شي اولوے قاضي ؤ

قصے د آدم خان او د ډخانئ رانه خراب کړ

ځوانه

وران د گلستان دے اے بلبله: د پښتون د باغ

نوم د رقیب لېک دې په هر بوټي د مجنون د باغ

خوار و زار ښے د بے هنره بے کماله دے

غوټئ دی کانه لاسونه شل سر ټکے پر کاله دی

لال د دوب دے ایرو کښے او مرجان پروت دے په خاورو کښے

زوے د شهباز کښې چرې خورې په سیل د داوړو کښے

پاڅه اخلیه: مستي تورو او ایمان واخله

مشرقي مشه او هشه تندي مشه او نوشه خپل جانان واخله

خار د دشنو بر بیتو شم غلام د غلام زوے ته

پروت په دوسئ کښے ئے که زر ځله ځلیے ته

تورو دے را واخله ننگ پښتو او اسلام پورته کړه

لاخپلو مستو سترگو دے نامه د غلام پورته کړه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاڅه ننګیالیه! نن دلبر او جانان وګټه

نوم د پښتون وګټه ناموس د افغان وګټه

ټول جهان حیران کړه د چل شان په تماشا

اے دا احمد(*) زویه اے بچیه د شیرشاه!

سلام

نه ساز شو نه سوز شو
بس مې ژوند تمام شو

نه خوب شو نه شهنګ شو
نه یاد د ګل اندام شو

دا توره توره شپه راغله
نه ستوری نه سپوږمۍ لري

ځواني وه لاړه لاړه
یو کوټ او خالي جام شو

یو ستورے د سبا لاړ
سور ګل یو لاله لاړ

سور لمر زیړے زیړے شو لو
نرے نرے مابنام شو

قصه د حسن هېره شوه
مزه د مینې تېره شوه

ملا بانګ د سبا وے
آخر په سول خیام شو

مستي بے پروائے ورکه
په خود کښې بے خودي ده

(او): کوره لیونے هم نن
بادشاه ته په سلام شو

(*) لوی احمد شاه بابا (۱۱۶۰-۱۱۸۶ ق) چه یو سیاسي مدبر او د پښتو صاحب دیوان شاعر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژمي ماښام

اوس د ژمي ماښام — د جرګې شپه ده
پوست شبنمي باران — بهر ورېږي
غاړه د اور او خيام — شروع قصه ده
د شاعر سرا وستار — ګهين غږيږي
ټنګ او ټکور د ژوند — ناز او مستي د جانان
شرنګ د خوانۍ کښې پټ — شاتار د غم وهي
خندا مستي د ساقي — بت پرستي د ساقي
ستينۍ دي (۱) د مرګ سره — د کونګرو شرنګ وهي
اوس د ژمي ماښام — د جرګې شپه ده
پوست شبنمي باران — بهر ورېږي
يار شروع کړې ماته — د غم قصه ده
کله موسکې شي
کله ژړېږي

(۱) ستينۍ: ستايني هغه ساندې چه د مړي په سر ئې ښځې وائي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

هر څه د رب او هم د رب — زه یو ماښام له راغلی یم
باغ او انګور میخانه دیار — زه خو یو جام له راغلی یم
مینه مستۍ او خمار د بل — رقص او خندا او سینګار د بل
ګل او نرګس او ګلزار د بل — زه تش دیدار له راغلی یم
زه د لوګي وړے په شان — ګل او غوټۍ او بهار ګورم
زه لکه شمع بلیږمه — ښیست او مستي د دلدار ګورم
لوے سمندر د مستۍ له ما — خاشکي د رنګ را وړے دے
زه پرے دلمر رڼا لټوم — ما هم مشال بل کړی دے
هر څه د رب او هم د رب — زه یو ماښام راغلی یم

باغ او انګور میخانه دیار
زه خو یو جام له راغلی یم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ربّه

اے په بنیست مینه جوړ ونکی دګلاب ربّه!
ستا ښکلے دنیا شوه دخاروی او دقصاب ربّه!

اے چه دما شوم ستر ګے جوړے کړے ګل په شان
وړکی او خوږے خوږے خبرے دبلبل په شان

زړه ئے پاک دبلبل دهر خیال او دا زاره پاک
پاک لکه شبنم ؤ دګناه او دا زاره پاک

تا چه تا ته تهیت دفرښتو ښکلی سره نه کړل
جوړ چه دچا ستر ګوله تا ستوري او کلونه کړل

تا چه دچا حسن له دخپلو ستر ګو نور ورکړه
تا چه دخپل خانه چا له مینه او سرور ورکړه

هغه محبوبه ستا آدم نه دے آدم خور دے
آ بنیسته ګلاب ستا ګلاب نه دے اور دے او ور دے

هغه ستا دلاس ګل پروت په ویښو کښے سمسور دے
ستا خلیفه ربّه! آدم نه دے آدم خور دے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

تا چه چاله جوړ کړه د حسن او ګلزار قصه
ورکړه مشغولا له دے د مینے او دلدار قصه

تا چه چاله ستورے او سپوږمۍ ارمانبام جوړ کړے لو
تا چه چاله مینه او مستۍ او خرام جوړ کړلو

سترګے نے دی چې هغه نن د زهرو پینے ښنبي
ستا په نامه ربه! نن سړے د سهو وینے ښنبي

اول سترګے ستا د لیدو خورا!

زه خو ساز او سرور او خمار پیژنم | زه لیلی پیژنم یا ایاز
زه خو غم او غرور او ژړا پیژنم | زه نه جانان پیژنم او نه نیاز
دے نسکور شمکو ته د نور قصے؟ | د جنت قصے د جلال قصے؟
منږ کور یک ته د زهرے قصے؟ | د مابنام قصے د ملال قصے؟
زه خو ګل او چمن او شراب پیژنم | زه بهار پیژنم او خزان
زه خو شرنګ او رنګ او کباب پیژنم | نه ګناه پیژنم نه شیطان
دے شمکور نه ستا د لید د طمع؟ | دے نسکور نه تا ته د تلو طمع؟
اول سترګے ستا د لید و خورا | بیا ګوره د مینے د طمع
زه خو ساز او سرور او خمار پیژنم | هغه خو درم ربه! چه خکلے شم
زه خو شرنګ او غور خنګ د ستا پیژنم | او جانان هغه چه لیدلے شم

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه خو ناز او مکیز مسخره پېژنم — نه ښکلی خط پېژنم نه ښکلی خال
زه خو سترګې پستې او خوله سره پېژنم — او نه نګینه خندا د وصال
دې نسکوره شمکوره د نور قصې؛ — د جنت قصې، جلال قصې؛

دې کونګوتو ته د باتور قصې؛
د پرواز د بنیست او کمال قصې؛

زه سترګې خوږې په ارمان پېژنم — او نه ئې تر وږمې د ماښام
د سرې شونډې خندا د جانان پېژنم — د ساقي په سره ګوتو کښې جام
زه خو ست او منت او خندا پېژنم — نه ګناه پېژنم نه شیطان

زه خو غم او صنم او ژړا پېژنم
نه دعا پېژنم نه اذان

رباعی

که پتنګ د لمر رڼا نه شي لیدلې — ګنهګار شو که په شمع شو شیدا!؛
زړه کښې چونکه په ایله د خدای ورته خلې شي — پټ ځای که هم پکښې دا د نور دریا

څنګ څنګه په یو کوټ کښې دا جهان او آسمان او نجوم
خو د شبنم څاڅکو کښې ځکه د سیند که نعمه د هوم

بیا لا دا دد د پاسه په حساب او کتاب کړی — د رنده سترګو بادشاله ته او عذاب مه ورکړی

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

رنبه زما رنبه د مستئ او د خزان رنبه! اے د تنګو د کور کره د جانان رنبه!
اے د ښکلو سترګو د خمار او د ارمان رنبه! اے د کشمالی او خیتور او د ریحان رنبه!
خنګه خنکی به یو کوټ کښې د جهان او آسمان واچاو؟
د شبنم غاڅکی کښې څنګه د سیند د نو دوران واچاو؟

۱۳ نومبر ۱۹۴۲ع

یاد دے دی

اے د پښتو سترګو ښاپیرۍ! چه ستا دی یاد که هیر؟
هغه دوزخونه تیر او هغه جنتونه تیر
یو نظر دے نور چه به کړ کل جهان د نورو ډک
یو رنګین نظر به غمګین زړګی کړ د سرو ډک
ما ته به سپوږمۍ کړلے د صبر تسلئ قصے
کل به را ته کړلے ما ښامی کښې د لولئ قصے
حسن د ځوانی او سپرلی مینه، سپوږمۍ، زه د ته وو دیو
وصل او مستی جنت جهان او زه او ته وو دیو
اور د جهنم د خوشحال پاسته د ساز مے
لاس نے د جلات د خوکا تهنے د ایاز مے
وے به هر نظر کښې د ساز د نو خزانے پرتے
هره اشاره کښې د عمر د نو ترانے پرتے

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زر ونه پټ په نور نکه لیده دي په کاکو کښې پټ
مرګ ئې په خندا بانګ د ژړګو په نارو کښې پټ

ساز ئې بیخودي ده سوځیدل د دوه جهان ډیرکي ئې ورکړ
زه دومره او ته دومره ځکه ستوري اسمان ډیرکي ئې ورکړ

وخت ئې بې حسابه بې پایانه سمندر ژوند
پښو کښې جهان پروت ئې بینیازه قلندر ژوند

خیال به د نسیم په شان ګلو نوله ما بنام له ته
عقل مرور د حورو سازله او خیام له ته

تن کښې مې زړګي نه ئې یو لال د شغلونه ډک
سترګې دې هر رنګه، هر اندام دولولونه ډک

واره دنیا ده ماته باغچه د دلربا د کور
هر ستوری به لار ماته ښود له دا ښاد کور

اې د پښتو سترګو بنا پیرئ: چه ستا د یاد که میر
هغه دوزخونه تیر او هغه جنتونه هیر

۲۷ اکتوبر ۱۹۴۶ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دنیا

ما د نغمې پښو کښې شهزاده په ژړا ولید
ما نمر پټ کې ته ژوندون قیمت په دعا ولید

دې بې نیازه سترګې د مستۍ د بېخودۍ ډکې
وچه تر مستۍ شوې شوې د سپي په پیالکې

لامن سکندرم غځولی په سوال ولید

پرون د منات پښو کښې م په ذکر بلال ولید

ما د نغمې پښو کښې شهزاده په ژړا ولید

دا مستانه زړه م د دنیا په سودا ولید

۲۵-اکتوبر-۱۹۳۶ع

ژوندون

دا ژوندون دے دوه ورځے

خلاص به شي او تیر به شي

دا غني به خاورے شي

ورک به شي او هیر به شي

دا شوندے تودے خوږے
دا د غم صنم قصے

دا کاروان روان روان

ځي به په مخ تیر به شي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

جنتي ته

ته چې جنت کښې مزې د دنیا لټې
د حورو سترګو کښې د ډمو خندا لټې

ته په اسمان وږمې کښې د دېران لټې
ته په سپوږمۍ کښې تیاره له مکان لټې

ته د عاشقو عاشقۍ او مستۍ نه پېژنې
لیونۍ نه دلربا پرستۍ نه پېژنې

تا د دنیا د پاره، مینه د جانان ورکړه
مجنون حلوا کښې، بېخودي د بیابان ورکړه

لاس دې ګراوږد، بادشاهۍ لاړې فقیر شوې
یا ږما خان، دې یاد کونډ وږما و پیر شوې

تول خیته خیته شوې مستۍ او جانان نه پېژنې
تول بدبزي شوې، مرګي او میدان نه پېژنې

زما امیرو، تالې ختنا اتو کې خور شوې زما
زما سرداره: ته مړ وظیفه خور شوې زما

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

قسم په هغه رب، چې ته ئې د خلوت دعوه ګیر
چې ئې د حورو غلمانو، د جنت دعوه ګیر

توره هم را واخله، خپته هېره کړه میا، ن ته څه،
ستی پتی شه، په مستی، کوه د جانان ته څه

لښې دو بېړې، په پټی کښې به حلوا کښې یاره؟
جنت دې بابلو، د تېرو به سودا کښې یاره؟

د دې ګړانه ده، د لوړې نه کاکا جنتی:
تپ زمرې بنه دې، له غرې مرې زما جنتی:

د سامرې له زړه بنه ده، ملنګی د موسیٰ
د زرپرست نه، یار پرست بنه دې زما جنتی:

قسم د حورو په مستی، او په خنداد یار
قسم په شړنګ او په نسیم، او مشغولا د یار

قسم په سترګو په بنایست، او په ځوانی د دلبر
قسم په ساز او په سرود، او په ثنا د یار

ته سجدې زړو ته کړې، ما ته نوم د یار اخلې
شغږ کنه کړې، په بدل کښې د ګل خار اخلې

راځه چې زه د ته، جنون او مستی د نبیمه
راځه چې زه د ته، محبوب پرستی د نبیمه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

سرداري نه کېږي د توبې د مستۍ نه بغیر
الله لیدے نه شي، د حسن پرستۍ نه بغیر

سکندري قلندري، دواړه سرو د غواړي
دواړه مستي او ځوانمردي، خندا غږ غږ غواړي

ته خو جنت کښې مزے د دنیا کوو
بربنډې حورې، او تر سکونه حلوا کوو

د شا تو نهر او کنډول د شرابو ډک
نمکین غلمان او ښنانک د کبابو ډک

یاره چه شونډې نیني (*) نو حورې به په څه ښکلوم؟
چه کولمے خالې شي- کورکورے به په څه هضموم

واوره جنتي!

جنت یو حال دے، د عشق د مستۍ یو رنګ
جنت یو شرنګ د ګنګرو، د ځوانۍ غورځنګ

جنت نازک دے، د ګل د ارمان مسے
جنت ښیسته دے، زما د جانان مسے

جنت دریاب یو، د مینے او ښان دے
هره قطره ئے سپوږمۍ، هر څاڅکی جهان دے

(*) نیني : ندري.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شان او شرنګ

فلسفي:

داسوز او ساز — داشان او شرنګ
یو سوړ دوخت — داخیال او رنګ

داالم بې کاروان — داسحر مابنام
داکوټې او شونډې — اوړې او جام
امید او خندا — اوژړا او خیام

داګل دا ساز — داشان دا شرنګ
یو سوړ دوخت — داخیال او رنګ

دازور دا زر — دتورو پرق
دعا او ژړا — اودحورو پرق
داپرق دسرو شونډو — مغرورو پرق

داچال اوجال — داخیال او رنګ
اورنګ دورنګ — سپاړی تهنګ

دابنګلی کاته — په نیاز کاته
داورو نازک — په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالرو کښې تا دسپوږمۍ دمخ
نرګس کښې پټ پټ د اياز کاته

دامينه رنګينه داشان اوشرنګ
يوسور دوخت دخيال اورنګ

داناچ دلولکو بهار اوګل
مانسام اوخيام اوستار اوګل
ګلزار اوچنار اوخمار اوګل

داسر اوسرور اوشان اوشرنګ
يوسور دوخت دخيال اورنګ

شاعر:

نامره: ته سترګې ديا نه وينې
دسترګو سره وينې خمار نه وينې

ته تهنګ او تکور اوسرود وينې
مستي اوجنون د دلدار نه وينې

داسوز اوساز داشان اوشرنګ
يوتار د دلدار دخمار اورنګ

داښکلي کاته په نياز کاته
داورو نازک په انداز کاته

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دالړو کښې تاو   د سپوږمۍ د مخ
نرګس کښې پټ پټ   دایاز کاته

دامینه رنګینه   داشان او شرنګ
یو تار د دلدار   داخمار او رنګ

دا ښکلې کاته   په نیاز کاته
داورو نازک   په انداز کاته

داناچ دلولکو   بهار او ګل
ګلزار او نسیم   او ستار او ګل

سرے شونډے دیار   د سپرلي په شان
ژوندی کړی مستي   او بهار او ګل

داسر او سرور   او شان او شرنګ
یو تار د دلدار   دخمار او رنګ

سپر دل دګلاب   او خندا دیار
ګابده کاته   په رضا دیار

انداز د مستي   او تول دغم
سرے سترګے او شونډے   زما د یار

دامست مانبام کښې   د ژوند غور خنګ
یو تار د دلدار   او خمار او رنګ

A.S.K.B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا اوښ کاروان داسحر ماښام
داکوټے اوشوندے اومے او جام

دا تله په امید په ایمان او زور
دا تله په مستۍ پرېواته دخیام

دا ګل او ساز اوشان او شرنګ
یو تار د دلدار دخمار او رنګ

ترانه

نه ماسره زر نه مرجان شته دے
نه ماسره شته دلالونو دیر (۱)
جانانه: جانان د ملنګ سره ته
ملنګ سره وی دسوالونو دیر

ماتاله دالی، (۲) راوړے ده
وطنه: مستی او ځوانی نها
سره وینه تو ده او زړه کے نر
نر توب او پښتو او خانی زما

زه خان او جهان په دلبر ږدمه
زه پښو کښے جانان ته خیګر ږدمه

---

(۱) دیری. (۲) دالی: تحفه، سوغات.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه مست دا سې مست ننګیالی یمه
فقیر ته کچکول کښې خپل سر بږدمه

زه مست او سرشار او مجنون یم — زه هغه ننګیالی د پښتون یم
لوګې شه له تا دا ځواني زما — مړتوب او پښتو او خاني زما

زه سر او سهر صدقه ورکوم
دستر کو د نور صدقه ورکوم
زه زړونه او ځواني تالاکومه نن
مستي او غرور صدقه ورکوم

ماسره خپل جانان ته بښلې دي — خمار مې رحمان ته بښلې دي
خندا په دلبر لوګې کومه زه — ماهوښ بیابان ته بښلې دي
زه جوش او جنون لوګې کومه له یار — زه تمک او تکور صدقه ورکوم
زه ښیست او مستي ستا په ښوږدمه — زه مینه او زور صدقه ورکوم

زه ورک لیونې د منصور په شان
لیلی له په تمیک کښې قمر بږدم
زه مست دا سې مست ننګیالې
فقیر ته کچکول کښې خپل سر بږدم

خو نه ماسره زړونه مې جانان شته دې — نه ماسره شته د لالونو ډېر
جانانه! جانان د ملنګ نې ته — ملنګ سره وي د سوالونو ډېر

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

شاعر او لیلی

شاعر:

دا ژړا، ونې او مستي او خندا زما
دا ځواني او تازګي یو دوه ورځې
دا مې سترګو کښې ستا د شونډو رنګ
زور د تور پلو دے یو دوه ورځې

اخر تلونکے مغو تیار و ته یم
چې د کومو تیارو نه راغلے یم
اخر ځم به بیا هغو کټو له
کومو کښو چې زه غځولے یم

دا ځواني لکه د سپېلي ماښام
یوه لمحه د ساز یوه قطره د نور
دا خندا مستانه حیرانه ستا
یو جهان د رنګ یوه ذره د نور

ستا د سترګو جانان مستې ورو خوند
ستا د شونډو خپیو او مغرورو خوند
ستا د کتو بیتو او غمزو وخوند
کړنګ د نشتو او حیرو وخوند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا دسترګو بنایست او دشونډو خوند
او دا سوز او ساز او ارمان زما
دنسیم چپه او دګل غوټۍ
او مستانه حیرانه جانان زما

دا یو تلونکی تلونکی کاروان دی
یوه قصه ده چه وشوه او تیره شوه
دا یو ښکلې ښکلې تصویر دخیال
یوه تپه وه چه وشوه او هیره شوه

باقي یو مغه دتیاره جهان
باقي یو مغه، د دنیا وطن
باقي یو مغه، خواږي داښان
دخوبونو او دخند اوطن

لیلیٰ :

یوه لپه ترینه واخله دډک دریاب دمینی بیږی(۱)
دا ته ولې په ژړا وې، چه پیاله یم دریاب نه یم؛
تو احجان دنوره ډک دی ګله: خان دنوره ډک کړه
دا ته ولې په سلګو وې چه سپوږمۍ او آفتاب نه یم

(۱) بېبېړی.

A .S.K B

اے نایکه!(۱)

اے مالیاره د دے چمن! — اے نایکه د دے جهان!
اے د نرګس او نسیم ربه! — اے سرداره د دے مکان
دا خلیفه او مجنون ستا — ستا د شرابو او حورو خانان
دا ستا د کوتو جوړ ګلاب — ستا د چشمانو مخمورو شانان

تا خو جوړ کړے د میینے له — ګل دے کاته بیابان له
ته خود میینے لیواله وے — تا خو عاشق کاته خان له
تا خو بښلو او رحم له — سترګے بنیسته دلیدو کتے
تا خو خمار او خوږ والی له — شونډے د پیژندو کتے
تا خو خپل شان او کمال له — ورکړه موقع د کمال او شانان
ځکه دے سترګو دیار لوو — ورکړه رڼا د ملال په شان
تا خو په لي دلربا کړه جوړ — ستوري سپوږمۍ او سبا کړه جوړ
تا خوانۍ مستي ورکړه — تا خو شیرین او لیلی کړه جوړ
خوږ روند او کوڼ شمکو ریمه — ګل او بهار او جانان نه وینم

---

(۱) بادار - څښتن.

(c) ketabton.com: The Digital Library
A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د غضب او سره اور ډک — د رنګ او مستي او خمار نه ونیم

تا کړ جهان د خندا نه ډک — ما کړ د شور او غوغا نه ډک

تا کړ سرور او مستۍ له جوړ — ما کړ د غم او ژړا نه ډک

ما کړ د ورونو په وینو رنګ — ما کړ د خوار د آزاره ډک

ما کړ د ظلم او زور وطن — ما کړ د مرګ د غاړې ډک

تا کړ خوانۍ او دلدار له جوړ — تا کړ خندا او خمار له جوړ

تا کړ سپوږمۍ او ستورو له — ما له پسرلي او یار له جوړ

خو ما کړ د وینو او چغو ډک — ما کړ د سوز او ارمانه ډک

تا کړ سرور او مستۍ له جوړ — ما کړ د غم او ژړانه ډک

اے مالیاره د دے چمن ! — اے نایکه د دے جهان !

دا دنیاګۍ دے سمبال کړه — دا دنیاګۍ دے په تلو ده خان !

ګوره ! علم او زور سره خوري — ګوره ! هنر او شعور نه خوري

نږدے د آدم خور شولو

وګوره ! ورورته ورور نه خوري

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند

چه خمار مستي ترې وځي   شراب ښې ترخې اوبه وي
چه سر د غرور د نه نوي   دا ژوند د ژوندون د څه وي

چه د مینې زړه شي پاتې   لکه ګل وي رژیدلې
یا شغله یوه د نور وه   یا یو موټې د خزلې

چه په ژوند کښې سختي نه وي   لکه بې مالګې طعام
چه په خوله کښې خندا نه وي   لکه ډک د خاورو جام

چه خواږۀ کښې تکلیف نه وي   لکه پټه میان کښې توره
نه به برق شي نه شرنګ شي   به زنګونو شي ښخوره

چه آرام وي او سمام وي   او یاري به جایداد وي
خوبانو م شیرینۍ وي   هر ترو پرو فرهاد وي

چه نۀ سر په خندا وشي   هله خوږ راز و نیاز شي
چه د سپینو تورو جنګ شي   ښکاره هله کښې ایاز شي

ژوند که تش میرني ختمل وي   داخو سپې هم شي ختلې
که تش نسل زیاتول وي   داغونې هم شي کولې

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ژوند نه خیته نه مانۍ دی   نه ډېرۍ د سرو لالونو
نه یاران نه معشوقې دي   نه باغونه نه کلونه

ژوند خوتله دی په یو مخه
غورځیدل او پاڅیدل دی

تکې سوز او تکې ساز دے
خه خندل دی خه ژړل دی

ژوند په سترګو د عاشق ګښې
پلوشه ده د خمار

په صحرا ګښې لټول دی
د آشنا د کوڅې لار

حیدر آباد جیل
۱۱/۹/۱۹۴۷ ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

غزل

مینه مینه مې کوله خبر نه وم
چه د ورځې مازیګر او ماښام مې شته

لکه زرګه د سپرلي وم په چړچقو
خبر نه وم د ښکاري سره دام مې شته

دنیا زبینې بناپیرۍ په بستر پروت وم
خبر نه وم چه رقیب مې په بام مې شته

د ساقي په سخاوت باندې مدهوش وم
خبر نه وم تشنګي د جام مې شته

سپینه شمع د محل په خندا وائی
د رڼا سره د سولو سمام مې شته

دا ډیل لیونی ډک د دریاب له لاره
آ ورو بل چېرته یو ښکلی مقام مې شته

خو ورځو چه د ملا دروغ معلوم کړو
دې وئې هلته مستۍ انتظام مې شته

حیدرآباد سند

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

عبادت

دملا عبادت کسب — پاځیدل او کیناستل
دحلوا په ارمانو نو — تـل الله الله کول
دملا مینه عجیبه — په پیتی مینیدل
او دحورو لمغـرو ته — دخـر چوکو منیدل
دصوفی عبادت ویرد دے — سوځیدل او ژړیدل
درحمن رحیم دنوم نه — رپیدل او ویریدل
دصوفی مینه عجبه — د زړه ګل مراوے کول
بے کنار دریاب دحسن — په کوزه کښے بندول
دزاهد عبادت چرے — سوال منت ژړا کول
په جنت اودے دنیا کښے — دفایدے سوداکول
دزاهد مینه عجبه — په خپل ځان مینیدل
دریاسپی جوته کړے — دلربا له ورکول
دغنی عبادت مینه — ځان جانان کښے ورکول
دمینو سترګو شړنګ ته — ګډیدل او خندیدل
دغنی مینه عجبه — ټول بیلاټ(*) هیڅ نه ګڼل
داخپل ځان او جهان واړه — یو خمار کښے ډوبول

(*) بیلاټ ، بایلل.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا یلم توتیان

چا بند کړي دي پنجرو کښې
دا یلم[1] د سر توتیان

چا عقاب په لاس کېنولې
د مرز هسې چغولې

چا منصور په سر او سېنو
او خوږ وباند ے غلولې

چا قسمت په زور تړلې
د کوډۍ هسې لوبولې

نن د کومې بادشاهان دي
سکندر او شاه جهان

څوک څیولې[2] شي کوڅ کښې
سمندر بې پایان

سیلاب چا دے منع کړے
په بندونو د شنو شګو

د قسمت په کور کښې نشته
شمیر د ډېرو او د لږو

بادشاهي لښکرې اړې
تل د وږو او د تږو

فقیري چه فقیرۍ وي
بادشاهي ترې شه قربان

چا بند کړے دے پنجرو کښې
دا یلم د سر توتیان

چا سرور په لاس کېنولې
څوک مستي شي سوځولې؟

---

(۱) ایلم: د سوات په سیمو کې یو هسک غر دی. (۲) څیرلې: څایولی.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

د بهار ولولې څوک شي　　څوک د پښو لاندې کولې ؟
که لکونه ژوندي مړه کړي　　ژوند څوک نه شي مړ کولې
چا د بوټین منع کړې　　څه ګلونه د ریحان ؟
چا بند کړي دي پنجرو کښې　　دایلم د سر توتیان
بلبل ناست بندي پنجړو کښې　　د سپرلي خوبونه وینې
په شهشم زیر میدانونه　　د نرګس ګلونه وینې
سره ګلاب مست او خندان　　د لولو پرونه وینې
ولي (۱) ریبار ته راشه یو سه　　دا پیغام د غني خان
څوک اچولې شي کوزه کښې　　سمندر بې پایان ؟

سزا او جزا

هیڅ په پته دې پوه نه شو　　د سزا او د جزا
تا ته یو دې لویه خدایه!　　هم خندا او ژړا
څوک بېسته خوالې کړي خارې　　په یو خیال باندې مین شي
څوک غمونه وینې وڅښي　　چه په مال باندې مین شي
څوک غوټه په رنګ او تال کښې　　په یو خال باندې مین شي
څوک مدهوش په حق او نور　　په هلال باندې مین شي

---

(۱) والي.

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

اخو، ستا سپوږمۍ هر چا ته خاندي   که زهري دي که بلا
هيڅ به پټه دې پوه نه شوو   د سزا او د جزا

څوک په پټو سترګو ډوب شي   سمندر کښې د غرور
څوک په تخت لکه فرعون   ناست دي خاندي په سرور
څوک په څنګ کښې پروت ملنګ دي   ياد دي قيصې د طور
څوک په وينه مور خندانه   څوک په مينه کښې رنځور
روند قسمت یې فرق نه کړي   د فرعون او د موسیٰ
هيڅ به پټه دې پوه نه شوو   د سزا او د جزا

عجيبه ده فرق نشته   د غرور او د نياز
عجيبه ده بيلتون نشته   د يزيد او د اياز
عجيبه ده انعام يو دی   د تپوس او د شهباز
تا ته واړه چغې يو دي   که د ويرو که د ساز

تا ته يو دي لويه خدايه!   هم خندا او هم ژړا
هيڅ به پټه دې پوه نه شوو   د سزا او د جزا

يو خوا سره سترګې شاهين   په پنجو کښې پروت ژړيږي
بل خوا زير سترګې شغال   په ځنګلو کښې لوغړيږي
يو خوا ننګ مينه او توره   وړه ډېره سوځي او ريږي
بل خوا چل د مکر د دروغ   راخوريږي زرغونيږي

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

آستا غوټې لا پې څه شوې؟ — د قسمت او د سزا

ماته یو دې لو یه خدایه؟ — هم خندا او هم ژړا

ماتم

ذلخونه وې غم له جوړې — ستا د استرګې د غم ډکې

چاتې بڑبړه اړې — د افسوس او ماتم ډکې

به ژړا باندې چانه دی، سر مانی آباد کړې

به شیرو باندې چانه دی، مر پیرې آزاد کړې

د استا کوتې د پولا دو — تش دعا زاري له نه دی

د استا مټې د مړا نې — جوړ دې خواري له نه دی

د استا زور پښتو او توره، ستا د سړي ونې غوړ خنک

چې د ابنکلي سر د تیت شي خو آبنکاري دیر بد رنګ

پاخه پاخه چپه وکړه — ستا د سړي ونې غوړ خنک

ته آفت نې ته غضب نې — د سوړ تپل پرې کوزار دې

ستا د الاس د قسمت لاسرې، ور انوجږ نه ل دی کا

ستا په سترګو کنبې اجل دې، د کهال ستوغول دوی کا

د زعون د کوړ په شانې — د احصار خاور ایرې کړه

د امغرض سړتس نس کړه — د اغرور ذرې ذرې کړه

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاڅه وښیه دنیا ته د پښتون د بچو ننګ
پاڅه واوره شغال ته . د ویستلو توره شرنګ

پلوشه

زور شومه زور شومه   مسلمان نه شومه
ارماني ډیر شومه
خوښیمان نه شومه

شاعري

د سکر تو بیخ م وښکه   سر م خوږ که په ګړ ولو
ډیر مسره ونه م رایاد کړه   یو هم نه دی د یاد ولو
نه ټپه شوه نه چاربیته   نه غزل نه نیمکۍ شوه
نه قصه شوه نه بدله   نه ساقي شو نه کوکۍ شوه
شاعري م یارانه ده   نه په زور نه په زارۍ شي
نه په چل نه په هنر شي   نه په مال نه په خوارۍ شي
شاعري لکه باران دی   کله ټنده اکړ زهر شي
ناګهانه داسې شرق شي   چه صحرام سمندر شي
کله نرم نرم پشم   پوست نازک نازک ښینین

A .S.K B

د نسیم په شان مستانه
د مخمل مسے مهین
کله سبه دږنه شیبه شی
په اوږده صحرا ودرېږی
کله تور باران د ږمی
نه کمیږی نه ودرېږی
کله شنه د پشکال شی
چرته لمر چرته باران
عجیبه لکه د ژوند
څه خفه او څه خندان
کله داسے سوکړه راشی
باغ چمن شی کربلا
لا د خاورو وتی نه وی
چه بیا خاوړے شی لالا
کاش چه وی زما په لاس کښے
د وږمو فرښتے
ما به هر وخت ښکلے ښکلے
سپینے لړے راوستے

(c) ketabton.com: The Digital Library

زما بنام به یم جوړولو — په قبله د بودی تال
زه د رخ به یم ستایلو — د اشنا د زنې خال
ولے څه وکړم جانانه — واک د بل اختیار د بل دے
دا په تا مینے سترګے — د دوی نور خمار د بل دے
دا چه ته پورے راته خاندے — د دے سر شونډو د دے جار شم
د دوی نیست مستی د بل ده — د دوی سر سینګار د بل دے
(او بس:) دا دومره وام بس دے — چه زه وایم درته غزلے
ته نیسته به پیتو ست زګو — راته ګورے غلے غلے
چه سات ګړی مشغول شو — بیا به څو زما بلبلے:

مو ننې له تورو اورو د شپې ده
دی د .ما دا پوے بلے

حیدرآباد جیل
۴- ستمبر ۱۹۴۹ع

تک

ماله قصه د دروغو تا ته وخوړه قسم
بے وفا زه بے یم هسے تا ته وے صنم صنم
ستا معصومو سترګو وکړه په تکی باندے اعتبار
لکه ونیسی ماشوم چه په خندا خندا ښامار

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماچه ستا په سرو لبانو قسم وخوړه مابنام
د شرابو په نامه مې ډېر کړو ډک دغاوړه جام

ستا معصومو سترګو نه ولباسي سترګې ليدلې
خکه زړه پکښې روښانه شوې سود مينې ډيوې بلې

زه وم غل د دوو څاڅکو تا د حسن دریاب راکړ
ما په چل چړنګ دکولو تا د مينې سيلاب راکړ

تا د خپل ايمان په زور زه کافر کړم مسلمان
زما زړه کښې دې کړل خاورې د تنګی مې بوتان

ستا د شونډو غلا له لاړ وم خپل ځيګر مې پکښې بايله
د خوارۍ او تنګۍ جمع تول دفتر مې پکښې بايله

جام مې ورې ډيوکوت له ډوب دریاب کښې د سرو شوم
د منصور پېښو له لاړ وم ليونی شوم زه منصور شوم

ليونی نه زړه کی بوړو، نازنينو، موسکو شونډو
غلا له ته په داګه واوريدل زړه نه وچاوده په مناړه

حيدرآباد جيل
۱۲-ستمبر ۱۹۴۸ع

A .S.K B

(c) ketabton.com: The Digital Library

کډے وړے

یاد مِ باندے کړے دے　　خیال پخوم پلاو
ځان له سیخکی وریتوم　　د زړه داور په تاو
ناست لښکه منزل کیم　　جیلخانه کښے پړے ساو
ښوک به تری خدایه!　　د قسمت د پیشو میاو
خلاص کړے نه په چل شو　　لیوے اونه په داو
ګډ ئے په ګزار کړو　　نصیب بے موسمه لاو (۱)
کوره کشمیری ته　　په پښتو کوری دباو
کال چه شی کونی، بغ
هم مرغی ونی (۲) د تلاو

پلوشه

کعبه جوړه ابراهیم کړه　　زه جوړه کړے بیرالله
واړه ښوک لوټے شوا وچت شو؟　　وایه وایه اے ملا!

(۱) لو. (۲) ومی.

A .S.K B

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library